

NAM THU HAI — Sô 41

Thứ sáu 7 Avril 1938

PHONG HOA

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ CẤU

16
trang

TÒA SOẠN VÀ TRỊ-SỰ
SỐ 1, BOULEVARD CARNOT — HÀ NỘI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MÃI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TÂM

GIÁ BÁO ĐÔNG DƯƠNG NGOẠI QUỐC
1 năm 3p00 5p00
6 tháng 1.60 2.60
3 tháng 0.90 1.40
ADMINISTRATEUR GERANT
PHẠM HỮU NINH

VÔ NHÂN-ĐẠO ! VÔ NGHĨA-LÝ !

Người nước nào cũng lấp tang phục để tỏ lòng nhớ thương người mới khuất và để tỏ cho người khác biết rằng mình mới có việc buồn. Đó chỉ là một cái biếu hiệu, chứ không có ý nghĩa gì khác. Không theo cái lẽ nghĩ đó không phải là không thương đến người khuất và theo đúng cũng không có gì tỏ ra rằng mình thật có lòng nhớ.

Trong bài này tôi chỉ nói về một việc rất phiền, rất có hại và có thể cho là vô nhân đạo, gây nên bởi cái tang chê bô uộc, chặt chẽ quá. Nếu ai không cầu nệ

muốn vượt ra ngoài lẽ chê, không muốn chịu cái vô nhân đạo ấy, thì thiên hạ lại cho mình là vô nhân đạo ngay. Trái lại có một việc khác rất giả giảo mà chỉ vì theo đúng khuôn phép nên ai cũng cho là một sự thường, hợp lẽ lắm.

Đó là lẽ cấm lấp vỡ lấp chồng trong khi có tang và việc cưới chay tang.

Cái tình chung là khi mình nhớ thương ai không được nghĩ đến sự vui mừng. Nhưng không phải vì đó mà có thể đặt thành lẽ bắt người ta đau khổ nhớ thương, hay hết nhớ thương, cũng không được nghĩ đến sự vui mừng.

Một người con gái hỏi muộn chồng, đến 25 tuổi tám được, người súng đắng thì dừng một cái bù ngoài chẽ, rồi đến ông ngoại, rồi đến ông nội, rồi đến cha, mẹ,

chú bác, gi thiệp, cô cậu, cứ kẽ tiếp nhau hết người nọ đến người kia, mà cứ gần hết tang một người là kể đến người sau ngay. (Đây là nói quá nhưng cũng có khi thế được). Cứ tính phác ra cũng biết ngay rằng cô con gái phải đợi có khi là 20 năm, vì chỉ cô ấy 45 tuổi. Đến lúc lẻ cho phép lấp chồng thì cũng vừa đến lúc cô bé theo ông bà cha mẹ, mà qui tiên.

Tuy vô nhân đạo đến đâu mặc dầu, nhưng nếu cô bé vượt ra ngoài lẽ ấy mà lấp chồng thì thiên hạ miê mai cô ấy đã, thiên hạ sẽ cho cô ấy là vô đạo.

Ở trong Nam lục lẽ rộng rãi hơn: cứ sau khi có việc buồn độ trăm ngày là có thể nghĩ đến sự cưới xin được rồi. Thành thử ở trong đó không có cái lẽ cưới chay tang vô nghĩa lý như ngoài Bắc.

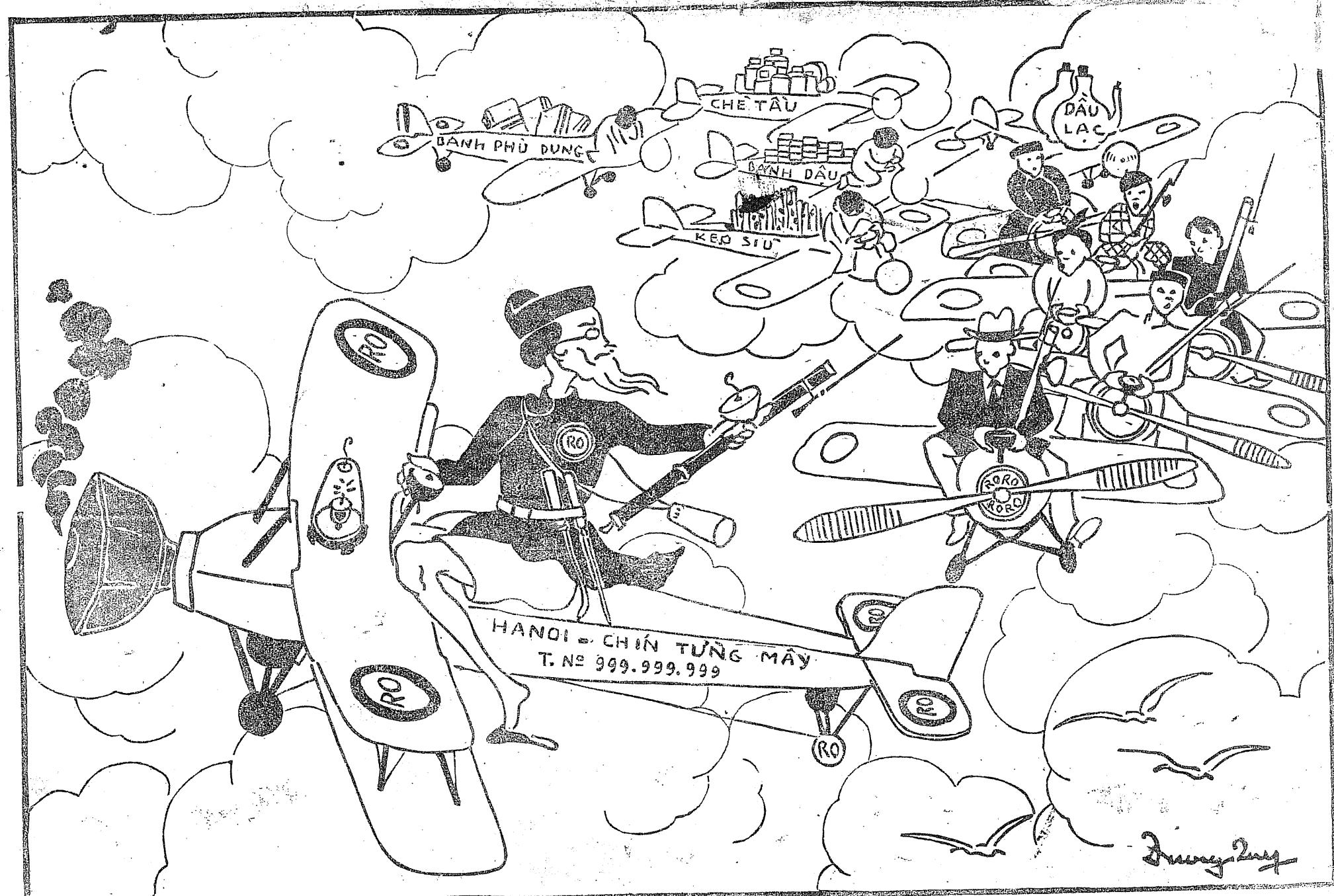
Đi đôi với cái lẽ trên kia, thì việc cưới chay tang quả thật là vô lý. Thế mà ta lại cho là hợp lẽ. Sẽ có người bảo tôi rằng: cưới chay tang chỉ là cái lẽ, cưới xin cho thành vợ thành chồng, chứ eam vợ eam chồng không được có con (!) nếu có con là bất hiếu. Nếu thế thì cho họ thành vợ thành chồng làm gì mới được chứ, mà phải hấp tấp, với vàng không nghĩ gì đến người chết nằm đó đợi chồng.

Muốn cho không có cái lẽ cưới chay tang vô lý mà thường thường có hại thì phải làm cho cái lẽ trên rộng rãi như trong Nam. Mọi việc vô nhân đạo lại đem theo nó một việc vô lý, có hại, ta còn đợi gì mà không bỏ. Chẳng lẽ khư khư giữ mãi những cái lẽ nghĩ quèn ấy.

VI NHẤT LINH

Cái thứ di máy hay là

Bộ hàng không nước minh

HANOI BAN ĐÊM

Phóng-sự của TRÀNG-KHANH và VIỆT SINH

(1) Cô Xuân yên lặng một lúc, như nhớ lại quãng đời đã qua, rồi thong thả nói:

— Em theo anh chàng kia ra tinh được ít lâu rồi họ bỏ em. Thế rồi khôn từ đó, thôi thì đũa thứ ba đảo, anh ạ. Bao nhiêu lần ở sám, người ta ép em đi tiếp khách, em đều hết sức trống cự cả. May sao ít lâu sau gặp được chị Sâm đây, thay chị có lòng tốt, em bèn đến đây ở.

Cô Xuân nghiêm minh lẩn điệu thuốc, rồi thôi không nói nữa. Tôi bết, từ lúc cô đến đây ở với chị Sâm, mới là lúc nhiều truyện, nhưng tôi cũng không hỏi, vì hỏi, chắc cô cũng không nói nào.

Nhưng cái cách của chị Sâm dỗ ngọt thời tôi cũng biết. Có gì đâu. Gặp được người nào như cô Xuân này, chị dỗ dành cho về nhà ở, rồi chị hết sức chiều chuộng, hết sức yêu thương. Cả ngày chỉ có việc ăn, mặc rồi lại dong chơi, chẳng phải làm công việc gì nặng nhọc.

Cứ như thế trong vài tháng, Cô kia thấy chị Sâm tử tế như thế, cũng đem lòng yêu mến, coi như một người chị ruột vậy, mà chị Sâm đối đãi lại cũng thế.

Rồi một hôm, gọi cô kia đến, chị bồn rầu than vắn rằng hết sạch tiền đong gạo, mua rau, có lẽ chị em đều phải nhịn đói mất. Chị thở dài, vò đầu ngẫm nghĩ — rồi bỗng nhiên như tìm được cách gì, chị ghé tai cô em nói nhỏ:

— Nay em, bây giờ chị nghĩ chỉ còn có cách này.. cách này là kiếm ra tiền. Em nghe lời chị nhé, em có thương chị thì giúp chị lúc này.. lúc này thôi.. cho qua cái bước khó khăn bây giờ, rồi chị em ta lại soay cách khác...

Làm thế nào? Lời nói ngọt dễ siêu lòng, và lại từ chối thế nào được? Bấy lâu người ta vẫn hết sức nuối tiếc, bấy giờ lúc quẫn bách, mình lại bỏ người ta sao?

Thế là một lần đi khách, Một lần rồi hai lần, rồi mãi mãi. Cái nghề cũng không khó nhọc gì, mà được nhiều tiền.

Thêm một người nữa trong số khách đi đêm i. Mè dã sa chân đến đấy, không còn bao giờ ngó lên được nữa.

Tôi nhìn cô Xuân: cô có nghĩ gì không? Cái kia có lẽ chỉ biết đến ăn với mặc, rồi trang điểm, rồi dong chơi.

Xem PhongHoa từ số 36

thể là hết, thể là đủ sung sướng cái thân rỗi.

Anh Khanh vén màn, từ nhà ngoài bước vào Xuân ngưng đầu lên, nhìn thay vội cái cuộn gầm xuống, hai má ốm bừng như bến lên. Anh Khanh từ từ bước đến, mắt nhìn Xuân đăm đăm, cô Xuân như cũng biết anh nhìn nên lại càng có ràng ngượng nghịu, khẽ chịu, bỗng nhiên anh Khanh hỏi phắt:

— Cây đấy à?

— Thưa vâng ạ, cậu ba sao lại đến đây..

Tôi ngạc nhiên không biếu, đưa mắt nhìn anh Khanh, rồi lại nhìn Xuân. Anh Khanh giở tiếng tây giới thiệu với tôi đây là con sen trước ở nhà anh, vì ăn cắp tiền và quần áo nên phải đuổi.

biết làm thế nào,,

Nói rồi lại khóc — tôi nhìn Xuân mà ái ngại — vì giọt nước mắt mà lời nói kia có lẽ thực thà.

Ba người cũng lặng yên, mỗi người đang theo đuổi một ý nghĩ riêng. Phao đầu gần cạn, ngọn đèn dầu đỏ dần như sắp tàn, cái không khí trong gian phòng lúc ấy lạnh lẽo nặng nề. Tôi và anh Khanh đứng giật vén màn bước ra nhà ngoài. Trên chiếc divan chị Sâm vẫn ngồi ôm cây đàn, mà đánh mà hát khẽ khẽ, con mắt lầm lì như mơ mộng đến đâu.

Tôi cũng với cây đàn nguyệt trên tường toan gầy, thì dưới thang gác có tiếng người nhẹ nhàng đi lên, rồi một cô

— Cô ta là gì?

— Là cô Phượng. Nhưng đừng hỏi nữa.

Rồi cô Sâm cầm chén nước quay ra trò truyện với cô Phượng ra dáng thân mật lam.

Tôi nghe cô Sâm nói, vẫn bán tín, bán nghi. Chẳng có lẽ con nhà tử tế — mà nhất lại nhà giàu — mà chị Sâm bảo giới thiệu với chúng tôi. Thôi, chị Sâm bắn lại định lõe minh chắc, chứ có lẽ đâu. Cai bộ mặt thùy mị kia biết đâu chẳng dấu cài lọc lõi ban đêm, bộ quần áo mùi rêu xanh kia chỉ để làm cái vỏ mà vàng xuyến quấn mòn kia chẳng qua lại đồ Mỹ-ký là hết. Tôi mỉm cười, ngao ngán nhìn anh Khanh, thấy anh đương dám dám nhìn cô Phượng, như muốn dò xét xem sau cái bộ cánh và bộ mặt kia, là hàng người thế nào.

Bỗng nhiên, anh đứng giật đến gần cô Phượng, ra dáng lè phép lầm. Rồi tôi thấy câu truyện mỗi ngày một thắt chặt dần, nghiêm nhei như đói bên đã quen biết từ lâu rồi. Có thể chứ, con người tử tế lại vào chốn này làm gì. Tôi còn đang nghĩ về cái cách khôn khéo giả dối của họa miê, chợt có tiếng giày lê cầu thang.

Cô Phượng giày ngay anh Khanh ra rồi đứng lên vắn lại cái khăn và sửa cái áo. Mọi người ăn mặc quần áo tay ở ngoài bước vào.

— Kia, anh Tâm.

Tưởng là ai, hóa ra cũng là người bạn quen, cũng hay đi chơi đêm lắm. Thấy chúng tôi, anh vội vàng cuộn lại tui cười:

— Kia, anh cũng đến đây à?

Tôi đáp:

— Sao lại k'Lông! à vày cô kia là cô nào đấy?

Anh Tâm ghé tai tôi nói khẽ;

— Anh không nhớ sao? Chính người nói truyện với anh hôm nọ đấy.

Tôi ngạc nhiên:

— Con bà hàn P... ấy à? Chết chúa, sao anh lại đưa người ta vào đây làm gì?

— En không chịu đi xăm thì en vào đây chứ sao..

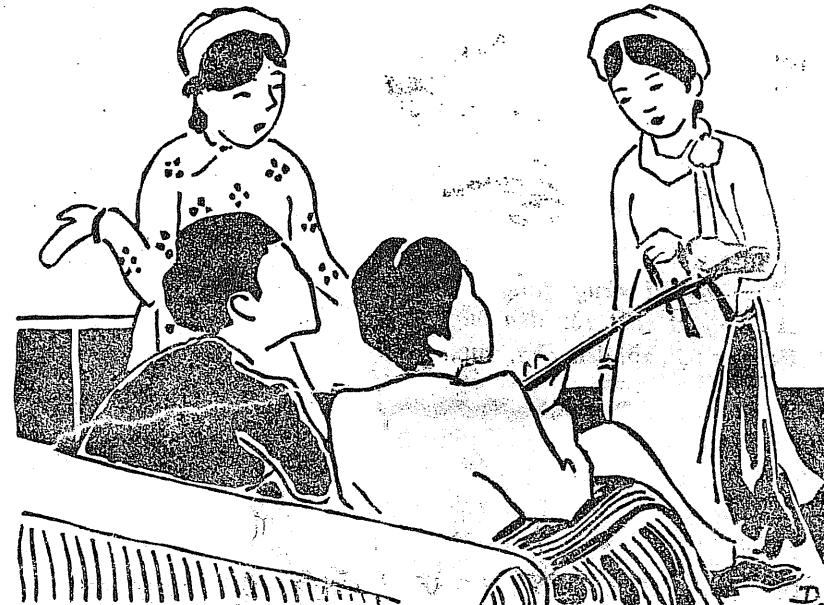
Anh Tâm nói xong, quay lưng ra chỗ cô Phượng ngồi. Anh Khanh từ lúc nay cứ đứng ngần người nhìn không nói gì, bước lại dắt tay tôi, chào hất hàm một cái rồi bước xuống gác.

Ra đến cửa, anh Khanh ghé vai tôi lầm bầm:

— Tuê mà nó hẹn với tôi tám giờ tối mai ra ga đấy!

Còn nữa

VIỆT-SINH và TRÀNG-KHANH

Tôi nghe xong, then cho Xuân mà then cả cho mình, vì chẳng gì cũng đã tình tú, yêu dấu, nếu không biết ibi có lẽ ch襌 nǚa đổi với Xuân tôi đã như người nhân tình rất đắm thắm rồi đấy.

Tôi quay lại hỏi Xuân:

— Thế sao lúc nấy bả ở sám rồi vào ngay đây mà?

— Không, em lang thang ngoài đường phố mấy ngày giờ, mãi sau mới gặp được người đưa đến ở nhà cậu ba đây chỉ anh Khanh. Tuy rằng làm ăn lũ, em cũng chỉ dẫu thân làm phai tôi đòi, chứ đã chịu ra tiếp khách đâu. Ấy vì chị Sâm khéo quá, nên em lỡ mà phải tạm làm cái nghề này.

Nói xong, Xuân ôm mặt khóc nức nở rồi thở dài nói tiếp:

— Thục khổ quá, hai cậu ạ. Em đi bây giờ cũng giờ, mà về cũng giờ, không

con gái mặc chiếc áo mùi rêu thong thả bước vào. Thấy chúng tôi nhìn, cô cuộn mặt có ý bến lên, gật đầu chào, rồi đi lại gần chị Sâm hỏi sê:

— Đến chưa chị?

— Chưa. Đợi một lát. Ngồi đây.

Chị Sâm đề cô kia ngồi khép nép trên chiếc divan, rồi bước lại chỗ chúng tôi ngồi, lấy cái chén pha nước:

— Người ta có nhân tình chờ đó. Cô ta là con bà hàn P.. đấy, họ giàu có cả ở gần ngay đây, bác có biết không?

Tôi và anh Khanh càng lắc đầu. Chị Sâm lại mỉm cười, nháy mắt, nói tiếp:

— Cô ta không chịu đi khách. Nhưng các anh cứ yên tâm, cứ để cho cô ta thế rồi sau tài sê giới thiệu cho

— Thị giới thiệu ngay bây giờ song

— Không được, nhân tình họ sắp đến. Anh Khanh nói:

THUỐC LÂU VÔ-DỊCH

Là một món thuốc gia truyền đã năm đời nay của cụ Lang Khoát đã nổi tiếng là hay. Chưa không sai nào, thuốc này không bao giờ sinh dục, không vật vã nhoc met uống thuốc đi làm như thường, lại còn làm cho khỏe tì vị, ăn khỏe ngủ khỏe hơn trước nữa, dù ai mới bị tiêu tiện buốt ticc, hay đã thành kinh niêm, nước tiểu vẫn đặc quy đầu uốt dinh, bay đi tiêu ra những chất lầy nhầy như tơ chuối, uống thuốc này đều khỏi dứt nọc, chứ không đỡ rồi đến khi nhoc met rượu say lại tái phát như nhoc thứ thuốc khác. Nhiều g người đã uống qua thuốc này đều công nhận là hay nhất, là một thứ thuốc Vô-Dịch chữa vđ bệnh lậu. Giá mỗi ve 1p.00. Nhưng anh ta mắc bệnh tim la hay lòi iết phát hạch, phát sỏi, tai ử mắt hoa, cùi đinh thien pháo, chỉ uống một ve thuốc giang mai giá 1p.50 lập nhẹ ngay. Còn người dùi ông di tinh bại thận, dùi-bà kui hư vì chơi bài quá đà mà uống một hộp cổ tinh bồ thận giá 1p.50 sẽ thấy trong người khỏe khoắn, bệnh tinh bồi bẩn đi nhiều lầm. Đến nỗi người ấu chậm tiêu da vàng hay q lèn cù là phải bệnh phòng tích, chỉ uống một gói phòng tích giá 0p.50 là nhẹ ngay nếu phải đà lậu năm mà uống đến ba gói này mà vẫn chưa khỏi, thì nghĩ là bệnh quan cách rất nguy hiểm, phải đến tận bến hiệu chữa mới có thể khỏi được. Bến hiệu lại có tú thuỷ bằng rượu để chữa chứng đau bụng đi tè rất thâm hiểm, dù thấp tủy nhát sinh, chỉ uống một chén lồng rượu là cứu được tính mệnh giá 0p.30 một chén con người nghèo khó cấp bẩn hiệu cha không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoa là con ấu lang Khoát chuyên chữa vđ bệnh lậu và tim la cùng cụ Lang Tinh Thông chữa các bệnh người nhau trên con. Thuốc chữa người già hóa 0p.55 một thang, trẻ con 0p.20.

KIM - HƯNG Dược-phòng

104 bis Route de Hué Hanoi

HAIPHONG 130 phố cầu Đất hiêu MAI LINH
NAMĐINH 28 Rue Champeaux hiêu VIỆT LONG
HUE 18 Rue GIA LONG

Hát giao Cao ra dâng ngâm — Anh hùng dâng mặt anh hùng

Việt An mất Vía, Nguyễn Phong rẽ

*Hồi ai còn dám tranh cường,
Còn ai dám viết văn chuong lợ đời,
Nguyễn công Tiêu cười rùa ra đọc —
Thết — Bờ quan thù, được một keo
người chó vôi cười, tưởng bên mõ hết
người đấy chắc? Thành dao người
tuy rằng có sắc, nhưng dễ đầu chắt đứt
thương ta (trò vào cái gậy cầm tay,) cây
thương này là gỗ vối làm ra, mũi nhọn
hình con rươi lớn.*

*Tán — Ta bấy nói qua thâu thế cho
nhà người táng đóm thất kinh, ta đây
người quên tú văn minh, phép Khoa
học tiến nhanh như chớp Lại săn cỏ
thần Rùa giúp sác, liệu nhà người có
chống được ta chẳng?*

*Nhát giao Cao ra bạch — Chỗng thanh
guom sác ném đậu dọn chơi*

*(Nhát-giao-Cao ném đậu dọn vào
Nguyễn-công-Tiêu)*

*Nguyễn-công-Tiêu chạy nói — Ủi chao
ô! bị mấy hòn đậu dọn, đau cha chả
là đau! phải cầm đầu, cầm cổ chạy cho
mau, kéo sê bị tử thương uổng mạng!*

*Than : Có tài mà cậy chi tài,
Chữ tài lèn với chữ tài một vần
(Nguyễn-công-Tiêu vào)*

*Lê-công-Đắc ra bạch — Thết — Nguyễn.
đầu lõi hích quân đuôi gấp, bỏ rùa
đi mà chạy cho nhanh, tên như việc
giao tranh, đã có mõ để binh tiếp chiến.*

*Nói khiêu — Này gã kia! kboan khoan
dừng vó ngựa, chậm chậm mõ đòn đây
Này gấu hai mõm, gà ba chân, có tài
hánchez mà cũng không thắng nổi!*

*Việt Sinh ra bạch — Anh Nhát giao
ạo! hãy dùng tay lại, đẽ mõ ra
tai.*

(Lê-công-Đắc cùi g Việt Sinh giao công)

*Lê-công-Đắc nói — Thôi thôi, đành
lại bại, ta nay vừa giàn, vừa dại, tưởng
nh hùng hóa lại vô tài, con gà ta gãy
nốt chân rồi, mà con gấu mất thời, mõt
nõm.*

*Thết — Rùa mà gấu lại còn có một
nõm, gà còn lại có hai chân, trông bùn
ối trong dạ lòn ngắn, hết lõi thiêng
ôn chí là lõi nõa a!*

*Than — Bùn bối hết linh thêng rồi,
Ba cùi ôi, bốn cảng đành thôi chạy giải
(Lê-công-Đắc vào)*

*Việt Sinh đứng tán — Ngâm xem cuộc
hế, như đám mây chiều, gió chạy mây
heo, thiên đình vạn trạng.*

*Thết — Rùa mà như ta, trông đời
là thường hại, muốn cột cười mà sửa
tui cõi đời tàn, họ còn bay thở thở,
ian than, rằng sao ta cứ hoài chế
hạo.*

*Ngâm — Lò cùi nung nấu sự đời,
Bức tranh vân cầu vẽ người tang
tương.*

*Nguyễn tiến Lăng ra bạch — Thết —
ó Việt - sinh! Ai khiến mi thương,
cầu mì sưa. Như ta đây hay than hay
tô, trông hoa xoan rụng lòng ta
hông nõi, thấy ve sầu kêu nước mắt
khó cầm thì người sao không cứ mặc
khác thầm, mặc ta kéo thiếu niêm
tui cõi đời sâu khõ! Một lời người ché,
(xem Phong-Hoa số 37)*

*ta nghe thấy óc ta như bị búa bõ, nhưng
ta chẳng nói ra. Bây chừ đây có người
cùng ta, thì ta cùng người quyết một
phen số g má!*

(Việt-Sinh và Tiến Lăng giao phong)

*Nguyễn tiến Lăng thua — chay bạch
— Than — Họa mi, ve sầu bay mất cả,
bùn bối còn chỉ đề giữ thân.*

*Tán — Rùa mà như bảy chừ: tâm
thần hốt hoảng biết chạy ngã nác, (nhìn
lên cây me.) Hay là ta trèo lên cây me
cao, quản nghịch có đến ta khóc, ta gào
hắn phải sợ.*

*trào, tăng công kích cho biết dâng nào
hon kém.*

*(Hoàng chủ trại và chủ đầu lõi đều ra
trận)*

*Hoàng chủ trại, Dương-bá-Trạc giao
phong với Nhât-Linh, Nhị-Linh Trịnh-
đinh-Rư giao phong với Bán Than. Còn
Ng-văn-Tổ, Ng-trọng-Thuật, Hy-Tống,
Ng-văn-Vĩnh, Ng-khắc-Hiếu, Nhât-giao-
Cao, Việt-Sinh, cùng lâu la đứng trợ
chiến.*

Hạ màn

*(Trèo lên cây me tây, nấp ở trong lá.)
Bên Phong-Hoa, Nhát giao Cao, Nhât Linh,
Bán than, Việt-sinh, Nhị Linh,
cùng lâu la đứng chờ — Ha! Ha! Ta
vừa mới ra oai! một chút mà bου té đã
lết lút cả rồi.*

*Hoàng chủ trại ra bạch — Thết — Ủi chao
ô! khả hận! khả hận! bại ngô danh
tướng, ngô quyết phục thù.*

*Tán — Rùa mà chử: tham mưu cùng
đầu lõi, cùng ta ra quyết một phen:
(Trò vào Ng-trọng-Thuật, Ng-văn-Tổ, Hy-
Tống.)*

HỎI THỦ HAI

Nhật dạ tranh cường

Cánh thứ hai

Sơn thủy

*Chủ trại Hoàng và vài lâu la chạy riêu
một vòng,*

*Chủ trại Hoàng bạch — than — Ủi chao
ô, sa cơ thất thế, phách tán, hồn kinh
thoảng nghe cơn gió thổi giật mình,
nhìn cổ cũng tưởng hình quân nghịch*

*Hát khách — Tình phong suy chiết
lũng đầu mạch,*

Bùn bối các ông đâu phải ném lên.

*(Trò vào tham mưu Hiếu) Mà cùng một
lúc, ông phải tung theo liền cái hũ.*

*(Trò vào tham mưu Vĩnh.) Còn lúc ấy,
ông phải luôn mõm niệm thần chú.*

*(Trò vào Dương-bá-Trạc, Trịnh-đinh-
Rư) Mà chúng ta đây nõ lực sông vào,
lâu la đâu phải sông lên như ngọn thuỷ*

Nhật chiếu tinh kỳ hồ trường không

*Tán — Rùa, ngâm thân danh luống
những đau lòng, đoái sự nghiệp càng
thêm sót dạ.*

*Thết — Cầm bào nõ bao phen rực rõ
bút lông kia bẩy thừa vầy vùng. Trên
ván đòn nhất cứ sang hùng, ai còn dám
tranh hùng ngôn luận.*

Tán — Mà đến nay một phen bại trận

*cầm bão tan, bút thỏ sơ ngời, đem thân
cho thiên hạ mua cười, còn vẫn bí thì
còn giờ, giờ chẳng phụ!*

*(Tróng đèn lâu la đi hồn) — than — Chỉ
tiếc cho chư đầu lõi, bao vẻ
hùng vẻ mạnh, nay cũng tan như xác
pháo Bình-dà. Chốn sơn lâm lận đận
minh ta, còn bọn họ chẳng là vô cảm hết*

*(Đồng có tiếng chuông trống và nhae
ngura) — Chủ trại Hoàng hốt hoảng nói:*

*— Ôi chết chết! chết chết! Ngựa già
thất thế vô xứ tung thân, đường cùng
gặp bước gian truân, áu ta phải ăn thân
trong giàn bí đại chưởng ha,*

*(Nói đoạn chui vào giàn bí chốn)
Tham mưu Hiếu Vĩnh ra đi riêu một
vòng — Tham mưu Vĩnh bạch.*

*Này ta tham mưu ôi! quân tàn, tướng
hai! nghĩ lại thương mìn, áu là ta tìm
chốn náu binh, còn chủ trại biết hàn-
phương thất-lạc? tham mưu!*

*Tham mưu Hiếu không nghe tham
mưu Vĩnh, nói một mình: Ủi thương
ô! chân le chân vịt, chạy khỏi hang
hùm, mừng thoát thân, khỏi bị gông
cùm, còn được mộng mà còn được uống.
Được như vậy, ta đây đủ sướng, có cần
chi thua chạy chừ chồn.*

*Còn trời, còn nước, còn non,
Còn bể rượu lớn, ta còn bán ván.
Tán — Rùa mà chạy đã lâu; vừa khát
rồi đó, a hữu quân sứ.*

*(Thò tay vào bọc dinh lấy hũ ra, chỉ
thấy mảnh sành: hũ đã vỡ.)*

*Thết — Ủi ải! dâng giặc thay là quân
Phong-hoa, đánh cho ta vỡ cả hũ rượu
ty! (nghiến răng): bây giờ mà bắt được
mi, lấy mảnh hũ ta phanh thây mới hả
giận!*

Ngánh lại hữu tham mưu Vĩnh nói:

*— Tham mưu ôi! Bụng không com,
ruột sót như bão, miệng thèm rượu
rong ròng rồ rồ, có một hũ bây giờ đã
vỡ, biết lấy chi mà an ủi ma-men!*

*(Nói xong khóc nức nở)
Bỗng có tiếng nhạc ngựa và tiếng trống)*

*Hữu tham mưu Vĩnh hốt hoảng nói:
Nghe tiếng chiêng thất phách thăng
thiên! Quân nghịch đã đuổi đến sau
lung, ta gặp bước sơn càng thủy tận.*

*(Nhìn quanh quần thấy giàn bí) Hay dù
a! Giàn bí đại kia noí trú-ẩn, muốn
thoát thân áu phải rúc vỡ, sa cơ đành
ta phải lụy cơ, rồi sẽ liệu mưu mõ lánh
nạn!*

*(Hai tham mưu cùng chui vào giàn bí
chốn)*

*Sa-la-vin, Kim-Chi, Nguyễn-công-Tiêu
Nguyễn-trọng-Thuật v.v.. cùng lâu la
cùng chạy riêu một vòng.*

*Nguyễn-công-Tiêu ra bạch — Phép
thiêng vật lạ, trông đã hơn người, cũng
rắp toan lượm đá quăng trời, ai ngờ
đá roi xuống mao!*

*Tán — Rùa mà anh em ôi! anh em
ta tài trí yêng hùng, tiếng tăm rập non
sông đất Bắc, giận một nỗi ông sanh
thắc mắc, chủ trại Hoàng gày việc can
qua, đến bây giờ mới té ngựa chạy ra,
chạy đâu mất đê lũ ta chịu chết.*

(Còn nữa)

TÚ LY

tại hội Khai Trí hôm thứ năm

BÀ LÊ-DU' DIỄN THUYẾT... CHO BÀ ÁY NGHE !

Diễn thuyết

N.SACH

Ông Lê-văn-Huyễn rung chuông :

— Xin các ngài yên cho, còn đọc có một trang nữa thôi.

Bà Lê-Du — một người đàn bà — tối nay sẽ diễn thuyết về « Nhân cách của Phụ-Nữ với xã-hội. »

Nếu những người xếp đặt cuộc diễn thuyết này có biết khoa tâm-lý một chút — không, thông minh một chút cũng đã họ tất đoán biết rằng có nhiều người đến nghe. Không phải người ta đến vì bà Lê-Du, ít hơn nữa vì nhân cách của phụ-nữ; nhưng người ta đến, vì một cuộc diễn thuyết về phụ-nữ hẳn có nhiều... phụ-nữ đến xem.

Mà người ta trước ao thế là phải lầm — Nếu không có cái lợi được ngắm nhìn các cô thiếu nữ, thì đứng chen chúc nhau để nhìn mấy cái quạt máy là một sự thiệt thời lầm.

Thế cho nên các cô con gái đến cũng động, mà bọn thiếu-niên chúng tôi đến lè lưỡi hơn. Đừng quá, người nọ chen người kia, chật như nêm cối. Nhiều cô đến miện hết chỗ ngồi, băng hái trèo lên bức cửa sổ, rồi một giây ôm nhau khóc khích, hể bao nhiêu cô thì bấy nhiêu cái miệng cười.

Mà cứ baе nhiêu cuộc diễn-thuyết của ta là thấy bấy nhiêu cái vụng về ở chỗ xếp đặt: chỉ thấy lộn-xộn, chen chúc, không có thứ-tự gì hết! Bao giờ cũng vậy.

8 giờ tối.

Một tiếng reo từ ngoài đưa vào: bà diễn giả!

Bà diễn giả là một bà đã có tuổi, mặc áo nhung đen, đeo bùi tóc, người mảnh rẽ tha thướt như lá lี้u. Bà len mán mới qua được đám đông, rồi nhẹ nhẹ leo lên ghế, trước cái bàn phủ vuông da xanh. Mọi người vỗ tay.

Mấy ông ở ngoài hỏi nhau:

— Bà ấy đến chưa?

— Hình như đến rồi đấy. Có nhìn thấy gì không?

— Có, nhìn thấy cái quạt máy.

Mọi người vẫn ồn ào, tiếng cười nói không rút.

— Im! Im đi để nghe!

Bà Lê-Du đeo cái kính gọng vàng, giờ một tập giấy đè trên bàn, rồi cái nhìn, chăm chỉ đọc:

Leng keng, leng keng!

Leng keng, leng keng!

Mọi người nhao nhao: nói to lên chứ!

Tiếng bà Lê-Du nhỏ nhở:

— Người đàn-bà ngày nay khác đàn bà ngày xưa.

Leng keng, leng keng!

— Người đàn-bà ngày xưa khác người đàn-bà ngày nay...

Leng keng, leng keng!

— Người đàn bà ngày nay khác đàn bà bây giờ...

Leng keng, leng keng!

Một ông phàn nán: tưởng đến được nghe bà Lê-Du diễn thuyết, hóa đến nghe.. chuông diễn-thuyết!

Mà thực từ đây trở đi, không ai nghe thấy gì nữa hết — chỉ thấy chuông, lại chuông! Không nghe thấy gì, những người đứng ngoài hò reo, dậm chân lên bàn ghế, tiếng ầm ầm.

Bà Lê-Du tức mình lâm bầm:

— Giò-lè... giả man...

Leng keng, leng keng!

Rồi bà lại cái xuống đọc, đọc mãi — nhưng có lẽ chỉ bà nghe thấy tiếng bà mà thôi. Mà cũng chưa chắc.

(Vỗ tay).

Thế là hết — chưa được 30 phút!

Vừa không nghe thấy chi, mà phải đứng chờ, ai chả tức. Họ kêu la:

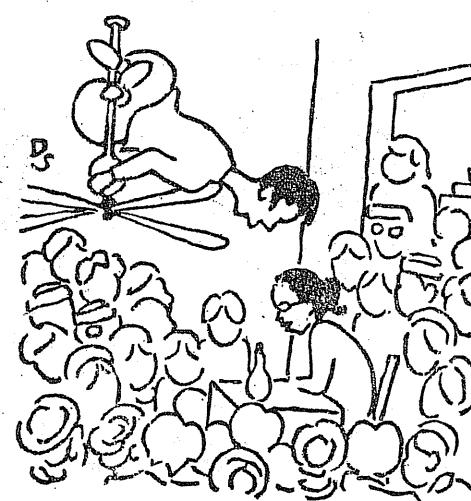
— Đọc lại! đọc lại!

— Diễn lần nữa!

Bà Lê-Du ngần ngừ, lưỡng lự. Ông Bình-huy-Hạo hăng hái nhảy đến bên bàn, giơ tay ra ý muốn đọc hộ.

(Mọi người vỗ tay).

Rồi ông lại buông tay xuống, ngẫm nghĩ, Cái kết quả của sự ngẫm nghĩ sâu xa ấy là... đỏ mặt và khát nước. Một cốc, hai cốc, ông uống song rồi ông ngồi thu mình, không ai nhìn thấy đâu cả.

Có lẽ phải làm thế này mới nghe rõ được dăm ba tiếng.

Bà Lê-Dudira, vừa đi vừa ngó xuống đất, coi bộ không vui — không biết tại bà không bằng lòng vì không ai chịu nghe, hay là tại bà đương suy nghĩ một vấn-dề diễn thuyết khác? Mà có lẽ lần sau bà sẽ nói về « cách tổ-chức một cuộc diễn thuyết », như thế ích hơn.

Hay không?

Ông Commissaire Thịnh (kiểm sát); Hết rồi! ai không về nhà người ấy thì tôi gọi dời xếp lại bây giờ!

của VIỆT-SINH

Ông Thịnh, hội viên hội Trí-Tri, một người xếp đặt cuộc diễn-thuyết, giơ hai tay, dương hai mắt, nói:

— Xin mời các ông, người nào về nhà người ấy!

Chả về nhà mình thì về nhà ai? Họ không nhúc nhích, lại hiuyn cỏi, chế riệu.

Ông Thịnh vẫn dương mắt, hai mắt như mắt con thỏ ăn phải cái gì không tiêu. Chỉ khác có một cái là mắt con thỏ hiền lành mà mắt ông thì không.

— Nếu các ông không về, tôi sẽ gọi dời xếp!

Thế là cái giận vẫn nén từ trước, bùng ra. Trong phòng ồn ào, tiếng gắt gỏng mang chửi. Mọi người đã lo có cuộc sung-dột. Duy có các bà các cô vẫn ngồi im, không nhúc-nhích — mà dẫu có muốn ra cũng không ra được. Thế mà một cô còn cứ muốn len vào, len mãi:

— Các ông, chỗ này là chỗ của chúng tôi chứ.

Đèn tắt.

Hai giây yên lặng — rồi tiếng giằng co, tiếng động chạm, tiếng kêu, gắt... còn nữa.

Rồi lại sáng — trên mặt các cô gái còn lộ vẻ sợ hãi, Cô len vào lúc này bày giờ sô tung khǎn, vừa vắn tóc vừa gǎn từng tiếng t

— ... Tôi có ngờ đâu các ông là người học thức lại cử chỉ khốn nạn như thế!

— Cái gì khốn nạn mới được chứ?

Các bà các cô ủa kéo nhau ra — Mấy ông hăng hái vung gậy song đe bảo hộ Sóng người cuồn cuộn như nước soay. Những người xếp đặt cuộc diễn thuyết bấy giờ trốn đâu?

VIỆT-SINH

— I hưa cõ cháu giài a !
— Ông quý hóa quá...ra bà bẽ tí nào!

— Thưa thím, cháu giài a.
— (Nhại) Thôi cũng được...con nào chả là con.

..tù nhó đến nhón..

Thề chết kháng Nhật

Từ khi Nhật ra hội Q. L. đánh Nhiệt-hà, các ông « tướng tầu » hình như hăng hái lắm. Nghe những lời tuyên bố của các ông, tướng chừng như Nhật chỉ còn có ebay, chạy về đảo Phù-Tang mà rạch bụng tự tử hết.

Bắt đầu ông Thang-ngọc-Lân, tỉnh trưởng Nhiệt-hà tuyên bố thề chết kháng Nhật. Rồi đến ông Trương-học-Luong, cũng thề chết khắng Nhật. Rồi náo Ngô-bội-Phu, Phùng-ngọc-Tường, Tống-triết-Nguyễn cũng đều tuyên bố cho nhân dân, đặc biệt cho Chính-phủ biết rằng đã đem thân cứu quốc, « sự sống chết để ra ngoài bụng cả ».

Rút cục lại, Thang-ngọc-Lân chạy ra Thiên-Tân, chở theo vài tạ thuốc phiện để sống chết với á Phù-dung; Trương-học Luong cuối tầu bay về Thuỵ-bản, đem tiền theo để sống chết với sự giàu sang; còn Ngô-bội-Phu, Phùng-ngọc-Tường, Tống-triết-Nguyễn... thì vẫn ở nhà, sống chết với vợ con.

Ông Phạm-văn-Huyễn

Mới đây, nghe đồn rằng bác sĩ thú y Phạm-văn-Huyễn mới « khảo cứu » được một thứ bệnh của gà, vịt phát riêng ở nước Nam. Thứ bệnh ấy cũng giống như bệnh tả mà thường gà, vịt các nước khác mắc phải, chỉ khác là bệnh nước này không tìm thấy vi trùng.

Bác-sĩ Huyễn giỏi quá! Giỏi hơn những nhà bác-học các nước nhiều lắm! Những nhà bác-học này có tìm ra thứ bệnh cũng chỉ tìm ra được con vi trùng thứ bệnh ấy thôi. Chứ đến như bác-sĩ Huyễn tìm ra được bệnh, mà không tìm ra được vi trùng, mới thật là thông thái!

Những người thông thái như thế ở nước Nam ta nhiều lắm. Cứ đi về vùng nhà quê là đủ biết. Bà xã hay bà nhiêu nào nuôi gà thấy rõ loi cũng biết rằng nó có bệnh, nhưng cũng không tìm ra được vi trùng của thứ bệnh ấy. Cái tài tìm ra bệnh mà không tìm ra vi trùng ấy chẳng kém gì tài bác-sĩ Huyễn là mấy: nghĩa là cũng vậy.

Võ-tô-báo

Ở Huế, giạo này nhiều người muốn ra mở báo lắm:

Đã một độ nghe nói ông Phạm Giao mở một tờ báo ở Huế. Rồi không biết làm sao, không thấy ông mở báo vẫn thấy ông đi học. Có lẽ thế lại hơn... hơn cho ông và cho cả độc giả.

Gần đây, được tin rằng ông Nguyễn Trác sắp xuất bản tờ Nam dân tạp chí, ông Lê cương Phụng sắp xuất bản tờ Văn học tạp chí, ông Bùi huy Tin sắp xuất bản tờ Thuận an tuần báo. Lại sắp sửa có hai tờ báo chửi tây: tờ Tân thế kỷ (Ere Nouvelle) và tờ Đất nước Việt-nam (La terre d'Annam).

Lắm, quá lắm. Như chuồn chuồn bay lúc sắp bão, nhưng từ lúc rực rịch sắp sửa cho đến lúc ra, thường lâu lắm. Chắc có lầm tờ chỉ rực rịch mà không ra, như cái tai chết ở trong bụng mẹ, chắc cũng có tờ báo ra được rồi chết ngay, như đứa trẻ con non tháng ra đời thoái thòi được vài hôm. Không biết thế thì rực rịch sắp sửa làm gì?

Nhung họ rực rịch ra là họ hả rời. Nhưng chưa bả được bằng ra được vài

hởm rồi chết. Vì thế cũng đủ cho họ được cái danh biến lén tên danh thiếp: Vịt - nguyên chủ, nhiệm báo Ngỗng. Hả thật!

Thề ở Phú Giầy

Ở đền-P Phú-Giầy vừa rồi có một vụ đi thề rất long trọng. Có cả quan thám án và ông lục sự đi chứng kiến.

Lên đền, thấp hương, vẽ vòng ròn viên thủ túc, cầm con gà giò, vừa khấn vừa vái. Đoạn lấy giao cắt tiết con gà, máu ra lênh láng.

Bên nguyên, bên bị đều ra, cầm gươm thề trước mặt Mẫu. Chuông trống kêu vang, khói hương nghi ngút, Mẫu đã về.

Bên nguyên thề rằng bên bị có nợ hơn 400 đồng không trả, nói sai xin chết tươi,

Bên bị thề rằng không có nợ bên nguyên, nói sai cũng xin chết tươi,

Người đi xem bảo nhau, trong hai người thế nào cũng có một người dan. Vậy thế nào cũng có một người hộc máu ra chết.

Tờ báo Minh Nông

Ở Nam-dịnh, có hai tờ báo ra đời; tờ Kinh tế và tờ Minh nông.

Tờ Minh nông có ông Nguyễn Phả làm chủ nhiệm kiêm quản lý. Ông Nguyễn Phả sợ rằng độc giả không nhận ra được ông là hạng người nào, đã có công cẩn gì với nước Nam, nên có nêu lên mấy giòng chữ:

Nguyễn Phả

Ordre de mérite, Croix de 3e classe.
Membre de la Chambre d'agriculture du Tonkin.

Membre de la Commission locale de la Colonisation

Membre supplément du grand conseil des Intérêts Économiques et Financiers de l'Indochine

Quái nnis! Ông Nguyễn Phả là người Annam, bảo ông lại là một tờ báo nói về việc làm ruộng, vậy những người độc báo của ông phần nhiều sẽ là hạng tông lý, nông-gia, không biết chữ tây mày tí, mà s o ông lại in mấy giòng chữ tây để nêu cái phẩm giá của ông lên tờ báo. Thế thì ai còn biết ông là hạng người nào, đã có công cẩn gì với nước Nam!

Hay là ông không muốn cho dân quê biết rằng ông là một người đã có nhiều công cẩn, nhiều danh giá như thế. Nếu vậy thì ông khiêm tốn quá.

Xin dịch mấy giòng chữ ấy ra để bà con được biết ông Nguyễn Phả:

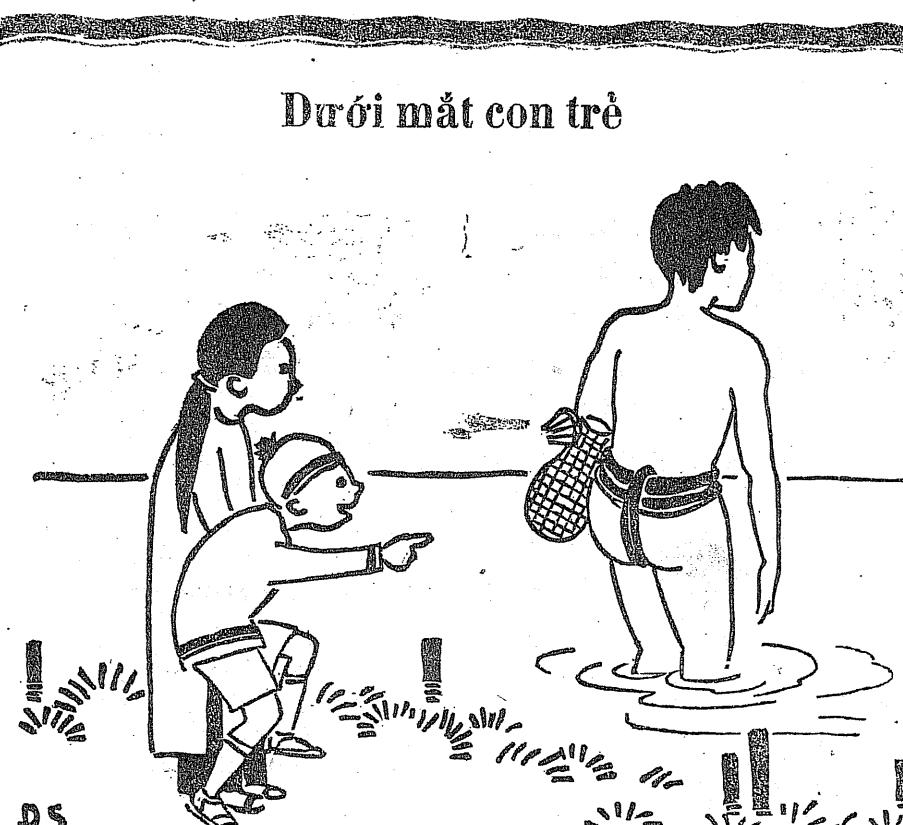
Nguyễn Phả

Danh dự bộ tinh-Thập tự hạng ba.
Hội viên phòng canh-nông Bắc-kỳ
Hội viên ủy hội Địa Phương về việc khẩn diền

Hội viên dự khuyết Kinh tế đại hội đồng.

Xem thế mới biết ông Nguyễn Phả là người khiêm tốn thật

TÚ LY

— Nay chi, cái người kia người ta chí khẩn dằng dit.

(Lời của N. H. A.)

VUI... CƯỜI...

Thi vui cười

Của D V T Hanoi

1. Cưng anh hùng dãy

Nam — Anh đã cả gan anh hùng đánh vợ lần nào chưa ?

Quả — Có, luôn — tôi vẫn thắng cảnh đánh... giày, đánh lồng mà cho vợ tôi luôn...

2. Vệ-sinh lối mới

Cậu Tư đi học thường rất ham mê về môn toán-pháp. Một hôm, ngồi ăn cơm, bát cát ăn vừa hết, cậu liền đưa bát sôi cơm. Cậu nói :

Nhỏ, sôi tao 5 phần 117 bát cơm nữa thôi ! (5117). Thưa một hộ, tao bội thực mày chết ! ..

Của cô B T Tam-son

1. Một cái nứa

Anh nhỏ pha súra, lõi tay đánh vỗ cái cốc, sợ chủ mắng, đi mua cái khác đèn vào. Bà chủ vốn người chẳng được « to bụng » còn tiếc hoài, làm mặt giận mắng :

— Thắng ranh ấy, chỉ làm hại thôi !

Thằng tớ — Thưa bà, con đã mua cái khác rồi à !

Chú gắt — Thế mới hại ! Giá mày dùng đánh vỗ có phải được ra một cái nữa không ?

Thi vui cười (danh sách)

OOK VS Bondha Hanoi : 2 bài — VCN BIC Hué : 4 tranh — CKN 44 Thanh hóa : 9 bài — N V K Duvigmar Hanoi : 4 bài, 1 tranh — N N Thăng Long Hanoi : 1 tranh — N D Lagrée Hanoi : 3 bài — NMDTS : 1 tranh — VVT Landais Hanoi : 2 bài — VCN BIC Hué ; 2 bài, 1 tranh — N H A Ferblanc Hanoi ; 2 tranh, 1 bài — V H H Soie Hanoi : 7 bài — N N T Charbon Hanoi : 2 bài, 2 tranh — T N Y Garcerie Saigon : 12 bài — L V T Tiê nDu ; 1 bài, 1 tranh — P X C Phù-Lai ; 7 bài, 4 tranh — N C C — Sabourain Saigon ; 3 bài — D V Q Nam Sách : — 4 bài — M Đ H. Quai Doug Ba Hué ; 5 bài — LBK Commerce Tourane ; 5 bài — N C K Tokou Hanoi ; 4 tranh 2 bài — N V N Tuberules Hanoi ; 4 bài — H N Savannkhét ; 5 bài, 3 tranh — V Đ Q — Hué Hanoi ; 12 bài.

Thi câu đố (danh sách)

Cô H L Hưng-yên — N T H Dương-xá Bac-ninh — Thái N O Phù-lien — OO — BC Jean Soler — B K Jean Soler T Đ hàng Mắm — V D N Đức-quân — N V L Ninh-bình — D Y K Hanoi — DKS Đại-diền Haiduong — C D Nhật-tân Hadong — Q P L Chapeaux Namdinh — P Q V Sonlay — T D Haiphong — P V T Khâm-thiên — T N Hanoi — N N D Đ Tuyênn-quang — V V M D T T saigon — N V T Bá thàng bắc-Ninh — N V T Ngõ — Huyện Hanoi

Của T Đ T Namdinh

1. Sở vòng tròn

Ba Éch — bây giờ, anh sợ ai nhất ?

Tu-ôp — Tôi chỉ sợ có mẹ đẻ nó mà thôi.

Ba-Éch — thế anh không sợ giờ và cha mẹ anh à ?

Tu-ôp — Không. Tôi nói cho anh nghe tôi sợ mẹ đẻ nó, mẹ đẻ nó lại sợ quan, quan sợ vua, vua lại phải sợ giặc; đó biết giặc lại còn phải sợ ai, thế mà giờ lại phải sợ mây, mây sợ gió, gió lại phải sợ tường, tường sợ chuột cống, chuột cống lại phải sợ mèo, mèo phải sợ tôi, tôi lại...lại phải sợ mẹ đẻ nó. Thế thật là tôi chỉ sợ có mẹ đẻ nó mà thôi.

Của Q D Xuân-cầu

Không hiểu tiếng tây

Cụ lú vào hiện chụp ảnh :

— Ông chụp cho tôi một cái nứa người.

— Vâng, cụ lấy dò mi.

— Ông nói như thật, người trong ảnh có chụp được đâu mà chả dò lồng mi.

— Thưa cụ, lấy hạng nào à ?

— Ông làm cho tôi hạng tầm hào thôi.

— Thế thì cụ lấy hạng nộp đai ?

— Lấy nộp mỏ chú có mù đâu mà lấy nộp đai, ông đừng số ngọt, nghĩ nha quê không biết hẳn.

Của N V H Hanoi

1. Duyên tiền

— Con người đẹp như tiên thê mà đám đầu di lấy ông già 60 tuổi.

— Nó cũng là « tiền duyên » thế nào chứ lại..

— Thưa bà, gọi là « duyên tiền » thì đúng hơn.

Của V C N Hué

Thật thà

Dưới thuyền ông Cả hôm nay có tiệc. Khách mời chật cả khoang thuyền, đông tấp nập làm cỗ, sào nấu nghi ngút.

Bà Cả đang ngồi om thịt hỏi :

— « Ngày bồ nó, mắm đâu ? »

Ông Cả — « Ấy ở đít mẹ mày ấy ! »

Của N M D Tam-son

Con bò cái

Trong phòng khách, hai cô cháu đang dậy nhau tiếng một. Vừa đọc, vừa trả.

Cô — Trông vào sách này ! Ma mắng là gì ?

Cháu — Thưa cô, ma mắng là người mẹ

Cô — La ró bò là gì ?

Cháu — Thưa cô là cái áo giải.

Cô — Vát sơ là gì ?

Cháu — Thưa (nói lắp)... « cô là con bò cái à »...

Của Đ K N Thanh-hóa

Còn đủ ăn

Bà X đương ăn cơm. Con sen bưng canh lên, vô ý đánh đổ vào áo chủ.

Bà X nỗi giận, sắp mồi mồi ra chui thi nó ưng dung nói :

— Bầm bà, cũng còn đủ ăn à »

Của K V S Hanoi

Hà dạ từ đây

Làng X. nỗi tiếng là tục ăn, tục uống. Đến những đầu xuong, đầu sầu cũng bắt mồi lây giao thót chặt ra chia.

Mỗi ta cầm lăm !

Đã mấy tháng nay nó đổi tên thành cửa nhà nó ra thằng Liêm. Ai cũng cười cái tên xấu xí

Hôm nay có việc làng. Các cụ sai nó lây giao thót,,

Đứng giữa sân đình, nó la lớn :

« Liêm oil mang giao thót cho làng, Liêm (liêm) »

Cuộc thi câu đố

Của V V T Phan-Thiết

Còn hiềm chí bắt vàng anh đưa cho em

của Tối Đô Komphong Thom

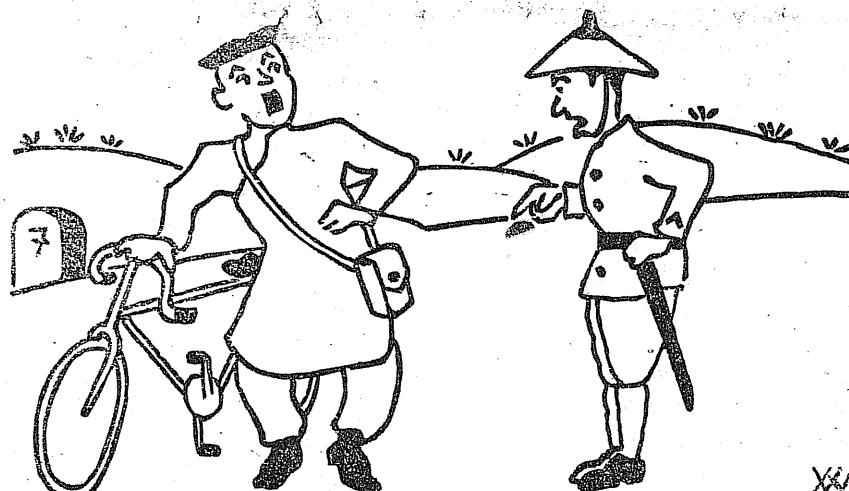
Ông đốc chó trình quan Châu việc thi bò

của P Q V son-Tây.

Ông chủ nhà ngồi hàng nước bàn việc dân.

— N T T Khâm-Thiêu — V T Nam-Dinh cô P B H Kiến-An — bạch-bích — son-Tây — P V V Tri-Tri Hưng-Yên — H V T Lò-bát Thanh-trì — D N T Belgique Haiphong — q T Lao-kay B-phi bạch-Mai — V T D Lạc-son Sơn-tây V q MUong bi — N N T Phù-văn-Lý Nam-dinh — P X P bạch-Mai — T V Q dit V A Yên-phụ — C V C Thi-cầu — T V H quai My-tho bình-Gày — P V D Việt-nhân Hanoi — D Q q Duyên-hà Thạch-binh N T D O cạnh Gia-lâm V D H Phong-doanh — Trúc-nam M Tiên-Tsin — Cô N T N quai Forcant Hué — NVT Sadec H V PAningbiên-hòa — Nhạo-thủy dit NVT lị Médicament Hanoi — Tốt đồ Kompongthom — V C B Tirant Hanoi — T T D Cao-dắc-Minh Hanoi — V C K Tirant — T D K Trung-liệt Hanoi C R Cửa — Nguy-sơn — H s Q saumure Hanoi — V V T Hàm-tân Rhan-thiết L H J Đông Duyên xã Hà-dông — D T N village Nam-dịnh. N V T Chanceaulme Hanoi — N T X Chanceaulme — H V C Coton cô D T R Mong-duong Campha-mine — D H N Citadelle Hanoi — Hanoi — ND P Trữ là Cầm Giang. — L T V Trữ là — Phương đê Nam-dịnh — N C T Bạch-mai — Trùng Thị Giang là Hanoi — N T Pétain Hanoi — H N C bouret ha-noi V VD Anh Thái-binh, Nh. Cao-dắc-Minh Hanoi — M V T Ecole Thành-Oai — V H H Trần-quân, Thành Hanoi — N V R Nguyễn-Trãi Hanoi — N Q L Họp quan Chợ-lớn — B V T V — Remaparts Hải-dương — N N D Saigon.

Tranh dự thi — số 31

— Thế thật anh không có « pờ lác » phải không ?

— Làm gì có ! Mày tôi chỉ chụp được « pen-ly-quyn » thôi !

Trong 16 năm chuyên nghiệp

về nghệ hội họa

Bản sở có đủ 204 cái kiều nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh. Ngài nào muôn xem kiều đã vẽ xin kính mời quá bộ lại Bản sở, trước là NGUYỄN GIA KHÁNH hay đặt là :

NHUẬN-ỐC TOUT POUR ARCHITECTURE

168 RUE LÊ-LỢI HANOI gần trường Thủ Đức.

Sẽ xin kính hạ để tạ các ngài đã có lòng tin yêu nghệ vẽ của bản sở trong 16 năm này.

Phòng khám bệnh của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện

N° 8 Rue de la Citadelle — Hanoi

Téléphone 304

Có chữa bệnh bằng điện — Có phòng thử vi-trung. Chuyên-chữa bệnh đàn bà, trẻ con. Nhà ở phố đường Thành hay cửa Đông, hàng Da sau phố Đề-gần trường Cửa Đông Hanoi

Hiệu Mũ

Hiệu Khăn

P HẠM-MẠNH-KHA

N° 80 Rue du Cocon Hanoi

Mũ của bản hiệu điều làm bài lán liège thật tốt, và có bảo hành một năm garanti un an kiều đẹp vải lợp tốt đã được nhiều các ngài ban khen, có bán buôn đi các tỉnh. Xin gửi thư về thương lượng. Và có cả cảng demи liège để bán buôn.

Hạng hai lán liège có ba thứ 3p. 2p50 2p.

Truyện Ngắn

Y-LAN

của KHÁI - HƯNG

Bà tham Hải duong sống trong giấc mộng dài..

Troong phòng khách quét với dỗ, tối om, ngả lưng trên chiếc « di-văng », bà tham ôm lại trong trí nhớ cái đời ký vãng..

Bà lấy ông tham thực hoàn toàn vì ái-tình. Hai người gặp nhau lần đầu là yêu nhau ngay.. Rồi cùng nhau lần lượt trong vòng vật-dục.. Rồi bà có thai.. Rồi quan Ân giàn lòng gả bà cho cậu Hải, hồi đó còn là một cậu học trò nghèo..

Mười tám năm chia chung tình ! Mười tám năm ngày đêm tụng niệm kinh ân-ái. Vợ yêu chồng, chồng chiều vợ, cái quãng đời dài tỏ ra lại có thể. Ngoài ra chỉ có ba việc, có ba ngày đáng chép : ngày sinh cậu Giang, ngày ông Hải đậu tham-tá, ngày tiên cậu Giang sang Pháp.

Một giấc mộng dài..

Nhưng chỉ là một giấc mộng..

Năm nay tuổi bà băm tám, mà người còn trẻ măng. Bà đẹp. Bà biết bà đẹp. Bà muốn đẹp mãi, để mãi mãi giữ tấm ái-tình không san sẻ, suốt mười tám năm chăm chú vào sự diêm trang. Nhưng tưởng không bao giờ chồng nỡ..

Ai ngờ.. Ông tới đây, bà lấy hai bàn tay che mặt như muốn sờ cái bức tranh nhỏ nhuốm nó lại về ra trước mặt bà ; trong một căn phòng khách sạn, chồng bà với « nó ». Trong cơn thịnh nộ, bà vẫn không quên lưu ý đến cái nhan-sắc lộng lẫy của « nó ».. Chẳng trách ông tham mê. Ông tham mất ăn, mất ngủ, ông tham tưởng nhớ đêm ngày, ông tham nhạt nhẽo với bà xuất trong bà phảng..

„Chỉ là một giấc mộng..

Tiếng giầy lòp cộp,, bà tham giật mình, ngừng phắt đầu lên;

— Lậy mẹ ạ.

— Con, con đã về!

— Vâng

— Thế nào ! cha con đã khỏi hẳn chưa ?

— Sẵm cha con khỏi rồi, đã đến sở làm việc như thường.

Hai tuần lễ trước, bà tham cho cậu tú Giang mới ở Pháp về được ba tháng vào Huế thăm ông tham vì nhận được giấy thêp ông gửi ra nói ốm nặng. Hôm cậu mới ở trên tàu bước chân xuống bến Haiphong, thấy có mình mẹ ra đón, lại khi về tới Hanoi thấy nhà cửa khác xưa, cậu vẫn không dám hỏi duyên-có, vì cậu biết mẹ buồn đoán chắc mới xảy ra sự gì bất thường sợ nhắc tới làm đau lòng mẹ... Thì ra cha mẹ cậu, đôi uyên-tương trong mười tám năm trời, nay bỗng kề Bắc người Nam, sống trong hai cảnh tinh chua-chát. Thảo nào trong luôn một năm trời những bức thư của mẹ gửi sang Pháp đều có niềm giọng phiền-não chán đời. Thảo nào bốn năm nay, cha đòi vào Huế mà mẹ giận vẫn chẳng chịu theo đi... giận mà vẫn yêu, xa lại

càng yêu, yêu lại càng ghen, yêu lại càng giận.

— Con có gặp mặt con Y-Lan không ? Giang ngo-ngác:

— Bầm Y-Lan là ai ?.. Con không gặp ai cả.

— Không à ? vô lý ! cha con chỉ vì nó mà lập mưu xin đổi vào Huế để được xa mẹ, lẽ nào lại không ở với nó !

— Bầm mẹ hay có lẽ cha con thuê riêng nhà cho hắn ở àu-núp một nơi thì phải, chứ không đường-hoàng ở chung với hắn, vì ở trong ấy không ai biết truyện hết.

Bà tham mỉm cười :

Thế à...nó đẹp lắm con ạ, khuôn mặt, nước da cũng na-ná như con ấy.

Cậu Giang xấu hổ, đỏ bừng mặt, nhưng trong lòng vui sướng được mẹ khen mình đẹp trai.

Mà cậu đẹp thật ! Khỏ mặt trái soan, giống hệt như bà tham hồi còn trẻ, lại thêm từng trái những cách lịch-sự ở Paris, con gái Hà-thành trông thấy đã

tháng Khi ra Hanoi lại càng thấy âu-sầu hơn chay trước. Cả ngày chỉ đóng cửa ngồi trong buồng ngủ, húy hoáy viết. Có đêm không chợp mắt, cậu nằm gốc đầu xuống gối, khóc nức khóc nè.

Một buổi trưa, bà tham lên buồng ngủ thăm con, vì hôm ấy, con bỗng cảm sảng. Bà đương lững thững trên thang gác thì gặp vú già đón bài.

— Bầm bà, bà có biết tại sao con buồn không ?

— Không.

— Cậu con có nhân tình đấy !...

— Chỉ láo !

— Bầm bà, thật đấy ! Con bắt được cả ảnh cô á kia. Ủi chào bầm bà đẹp lắm !

— Thế à ? Ánh đâu ?

— Bầm đây.

Vú già móc túi lấy dưa bà tham cái hình nửa người, khổ nhỏ. Bà tham, xem xong chau đôi lông mày, rồi xé nát ra chép miệng thở dài bảo vú già.

dễ cô nào giữ nổi trái tim không hồi-hop.

Từ hôm cậu Giang ở Huế ra, tính-nết đổi hẳn.

Trước cậu cười dùa, vui-vẻ bao nhiêu thì nay cậu áu-sần ủ-rũ bấy nhiêu, suốt ngày chỉ những thở vắn thở dài. Có lẽ cậu nghĩ tới cha mẹ phân ly mà cậu buồn chán ? Nhiều lần cậu đi chơi lang-thang cả ngày, đến bữa cơm chẳng nhớ về ăn. Bà tham tìm lời khuyên-nhủ thì chỉ cười gượng án-ủi lại mẹ :

— Bầm mẹ con có điều gì đâu ! ít lâu nay vì trong người con khổ ở nên con không được vui đó thôi.

— Con nên đến đốc tờ mà xem mạch.

— Vâng. Mười lăm hôm sau, cậu lại xin phép mẹ vào thăm cha. Bà tham muốn con đi chơi cho khuây khỏa, bằng lòng ngay, rồi thâu di sáp quần áo vào va-ly cho con.

Lần này cậu Giang ở Huế hơn mộ,

vú tính đến tuổi ấy ai không thể, nhất là nó lại ở tây về... Ủ, để rồi tao khuyên ngăn nó. Nhưng từ nay, may cũng đừng đợi đợi nhé ! Sao lại lục lọi, ăn cắp ảnh của nó, nhỡ nó biết thì may chớ chết... Nhưng thôi, đừng nói với nó rằng tao biết, nó sợ, mà nhất là đừng nhắc tới cái cảnh ấy, nó cău lên nó đánh thì có thánh can nỗi.

Bà tham đứng lặng người, trầm ngâm mấy phút.. rồi thủng thỉnh bước lên thang.

Cậu Giang đương cầm đầu viết thư thì chợt thấy bà tham ẩy cửa bước vào, cậu vội giấu bức thư viết giờ vào trong ngăn kéo. Bà buồn rầu bảo con :

— Năm nay con đã hai mươi, lớn tuồi rồi, muốn lấy ai mẹ cũng cho phép, con cứ nói thực can chi mà phiền não, mẹ trông con ngày một gầy xop, mẹ đau lòng lắm. Mẹ chỉ có mình con, sao con nỡ giấu diếm mẹ.

Cậu Giang cười sảng sặc :

— Thực nhé ! con bằng lòng ai, mẹ cũng cho con lấy nhé ?

— Ủ ! chử sao.

— Bất cứ ai ?

— Bất cứ ai ! vậy ai thế con ?

— Bầm mẹ con chưa bằng lòng ai.

Bữa cơm chiều hôm ấy, sau khi dùng món tráng miệng, cậu Giang ngồi tì khuỷu tay vào bàn, con mắt lò dò nhìn theo làm khói thuốc lá. Bà tham ngắm con, lấy làm ái-ugai, sẽ hỏi :

— Con có cần tiền không ?

Cậu như tinh choàng giấc mộng :

— Bầm mẹ không.. nhưng ít nữa con muốn xin phép mẹ vào Nam, kỳ choi một tháng.

— Con có thể ở choi trong ấy vài tháng cũng được. Phải đấy, con đi choi cho khuây khỏa. Vả làm giai đài này cần phải biết đó, biết đây, nhất là các nơi thắng cảnh trong nước.. Thế con cần bao nhiêu tiền ?

— Bầm mẹ năm trăm có đủ không ?

— Năm trăm sao đủ ! Ở trong ấy ăn tiêu tốn lắm. Thôi mẹ đưa con hai nghìn, hễ con có thấy thức gì qui mua ra cho mẹ, mẹ nghe nói trong ấy có nhiều hột soan to lắm, con xem có tiện thì con mua cho mẹ. Con tính, mẹ có một con. Của mẹ tức là của con. Mẹ nay nhò giờ giàu có hàng vạn, để của làm gì mà không cho con, và sắm sửa vào mình. Vả cuộc du-lịch này cũng có bồ ích cho sự học-vấn của con kia mà. Thà bỏ ra làm việc ích lợi, còn hơn chôn trong tủ sắt.

Cậu Giang thấy mẹ quá tin, lấy làm hối hận, cúi gầm mặt xuống, sẽ thừa :

— Bầm, nhưng hãy thông thả.

— Không nên, con ạ, cái gì đã định phải làm ngay..

Hai tháng sau, bà tham Hải nhận được một bức thư ở Hà Tiên gửi ra :

Bầm mẹ,

« Con bắt hiểu cúi đầu lạy mẹ, xin mẹ tha tội cho, vì con vừa phạm một tội đại-ác... Dã hòn tháng nay, con ẩn núp trong này với người mà nay còn mới rõ là... »

Bà tham Hải bỗng cười rú lên một tiếng như người điên, bức thư rời từ tay xuống đất..

KHÁI-HƯNG

Mailot

đề tập thể thao hay mặc lót mình cho đỡ mồ hôi

Chemisette

Mặc thay chemise

Mua buôn, mua lẻ ở hiệu dệt

CỤ CHUNG

63, Rue de la Citadelle — Hanoi

OUVERTURE 1er AVRIL

ĐỒ - HỮU - HIỀU

TAILLEUR DISPLOMÉ DE L'ÉCOLE DARROUX DE PARIS

N°41 Rue du Chanvre

Coupe et façon impeccable et soignée, adaptée à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

Şhui nǚ.

Đáp lại bài « chị em và kinh tế »

Tuần báo trước, cô Yên Đông muốn những chị em đã có chồng con rồi thì nên coi sóc riêng trong nhà. 1. để tránh khỏi những sự thiệt hại do sự vắng mặt người nội trợ trong gia đình gây ra 2. vì chị em ó đà tài lực để cảng đáng cái thiện chức đó,

Thưa cô Yên-Dông, vắng mặt người chủ nhà, đây là mọc đuôi tôm » ăn bớt, ăn sén là lẽ tất nhiên mà đâu có chủ ở nhà cũng không sao tránh khỏi cái tệ ấy, Chả nhẽ mỗi khi nó đi chợ hoặc mua bán vật gì mình cũng đi kèm nó ư? Hoặc thâu hành đi mua lấy ư? Khó lắm, phần nhiều các bà vợ bây giờ chỉ có thể vào mấy hàng to lụa sắm áo quần cho mình, cho các con, hoặc vào mấy hàng hoa quả muối cần lè, cần táo ôm về nhà, chó ít thấy các bà cắp chiếc rổ đựng mặc cả rau đậu. Vả các bà có đi chợ thì hai chuyến xe đi, xe về cũng vừa bằng số tiền anh bếp ăn bớt rồi. Còn sự trong nom con cái thì cô Yên-Dông há chẳng thấy các bà tham bá đỡc, bà kỵ không đi làm gì mà vẫn nuôi vú bõ đỡ ư? Nhưng lúc đi thăm người này người nọ, đi nhảy múa ở đèn dài hoặc khẽ húng với trăm hai mươi cây, ai trong nom con cái cho mình?

Tóm lại, trong một gia đình trung lưu, dù có mặt hoặc vắng mặt người đàn bà, khoản tiền trên đây cũng không sao tránh khỏi được. Vậy thì người đàn bà có năng lực mưu sinh ngoài xã hội, tội gì mà ở nhà cho khoản thu hàng tháng chẳng được rồi ráo, mà khoản chi cũng từ thế không kém sút đi. Cô Yên-Dông nói; chị em đi làm, những khi con đau ốm không được bỗn thân săn sóc chăm nom. Đó cũng là một sự khổ tâm cho những người làm cha mẹ. Thế nhưng, nếu tiền lương của chồng chỉ đủ nuôi sống lũ con, nhỡ khi đứa bé đau ốm không tiền thang thuốc thì sao? Thiết tưởng bà cảm rai làm việc, xa con còn hơn là ngồi bên giường bệnh nghe con rên

rồi, rên la không có thuốc thang chỉ cả Còn nói trong nom công việc trong nhà nấu ăn, may vá là thiên chức người đàn bà, thì không đúna và không cần cứ vào đâu.

Nếu là thiên chức của đàn bà thì chỉ đàn bà mới nên sốc vác làm lụng cho đầy đủ cái thiên chức ấy thôi, vậy sao đàn ông lại tranh dành ra làm iş may, ra nấu bếp. Vậy sao ở các cuồng quốc văn minh, đàn bà lại ra làm trang sứ, và tất cả những công việc mà bọn đàn ông ích kỷ tưởng chỉ mình họ làm nổi thôi. Tóm lại không có một nghề gì, một chức gì dành riêng cho đàn bà hoặc đàn ông, kể là người tự xét có thể làm nổi việc gì thì linh tẩy mà làm, bà tất phải phân biệt ông là đàn ông, ông nên làm việc này, bà là đàn bà, bà nên làm việc kia. Còn sự trong nom

THƠ MỚI

Lãng-mạn

Một bức phông tuyệt-lát:
Khói, giờ, mây,
Tiếng sáo buôn man-máu,
Bồng lên mây...

Gió thổi, lá bay vèo,
Tan-tác lạc,
Bồng chốc đồ mưa ráo,
Vịt cảng-cạc...

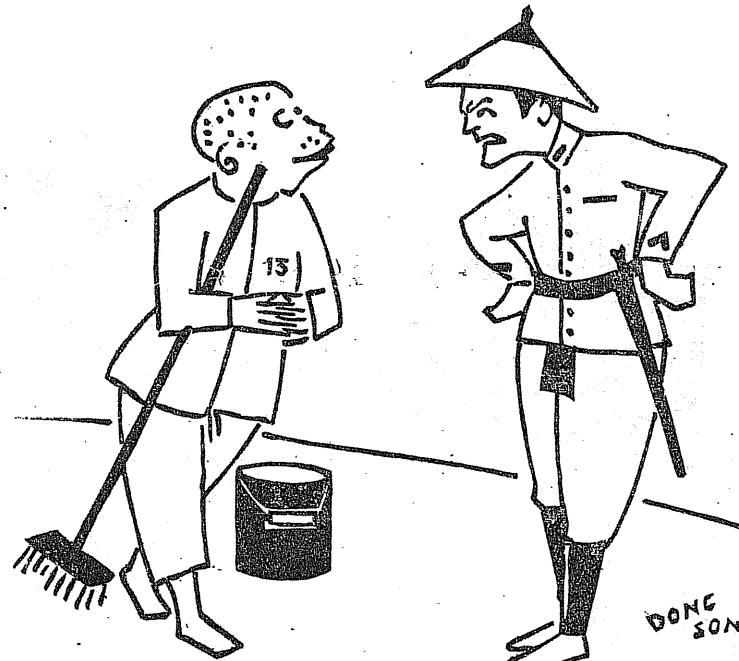
Thôn-thức giòng nước mưa,
Chảy xuồng cống.
Gió im. Một con bò

nuôi nồng con cái khi mình vắng mài
ở nhà thì đã có người vú bõ hoặc nếu
xã hội có văn minh nữa thì đã có các
nhà dục - anh trong nom nuôi rồng
như một bà mẹ.

Nhưng cô Yên-Dông và tôi, chúng ta cùng bàn luận một vấn đề mà hai ba mươi năm nữa hẵn nên bán vì phụ nữ Việt-nam vẫn còn ngần cả trong nhà mà!

THU-LINH

Để nghe nài?

Bác cai nhà pha (khám); Anh không biết xẩn hì, vio dây mà còn giữ tinh nết xấu!

Tội nhân; Nếu ông không bằng lòng tôi, ông đuổi phắt ngay tôi ra có được không?

(Lời của D P Sáu)

Cao giọng rồng . . .

Ngày lui, chân giờ lui,
Trong cảnh lặng,
Chuồng chà a diêm mây hời,
Rồi im bắng . . .

THANH-HAO

Bêm ở bờ bê

Áo ạt,
Ngoại bãi cát,

Tráng trong, gió mát,
Biển rộng với trời cao.
Cánh bao - la bát- ngát,
Kia lán sóng bạc,
Giò- giat,

Lòng ta thanh-thoát,
Hoan lạc,

N. T. V.

Vườn xuân dưới trăng

Của VÀN-DƯƠNG

Vườn xuân chen-chúc mai, lan, đào,
Lan đưa mùi hương thơm ngọt-ngào,
Mai vắng Đông-quán cánh ủ-rũ,
Đào thay Hoa-lang nhoèn miêng chào,
Dưới trăng Hoa-lang lòng lưỡng lự,

Nửa định quay ra, nửa muốn vào,
Sau ôm đàn, ngồi ngoài hiên vắng,
Lựa giây gầy một khúc tiêu-tao,

Đến khúc tương-tử, khúc nhớ ai ..
Đức Khanh xa vắng lòng nón-nao,
Bồng tiếng thô-thê gần bên tai;

« Hoa-lang em ơi! buồn thế sao? »
Hoa-lang giật mình quay đầu trống,
Rồi đứng phắt lên; mờ-màng chào :

« Kia em Đức-khanh! em đó ư?
Phải chăng? Gặp em trong chiêm bao? »
Đức-khanh mím cười, thô-thê đáp :

« Thị anh hẵn nghĩ lại, xem nào. »
Hoa-lang cả cười, đầm say nhìn :

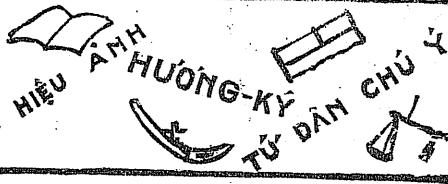
— « Vắng em, tinh-thần anh tiêu-hao,
Nên lúc gặp em anh tưởng mộng,
Thôi đàn đây, em gầy, họa nào.

Đức-khanh cầm đàn lạy đường tơ ;
Tay tiên sê gầy khúc tiêu-tao

Hoa-lang gõ đập, lên tiếng họa,
Tiếng đàn, giọng hát, trầm lại cao.
Gió xuân nhẹ-nhang lướt qua lạn,

Hương bay từ phía thơm ngọt-ngào.

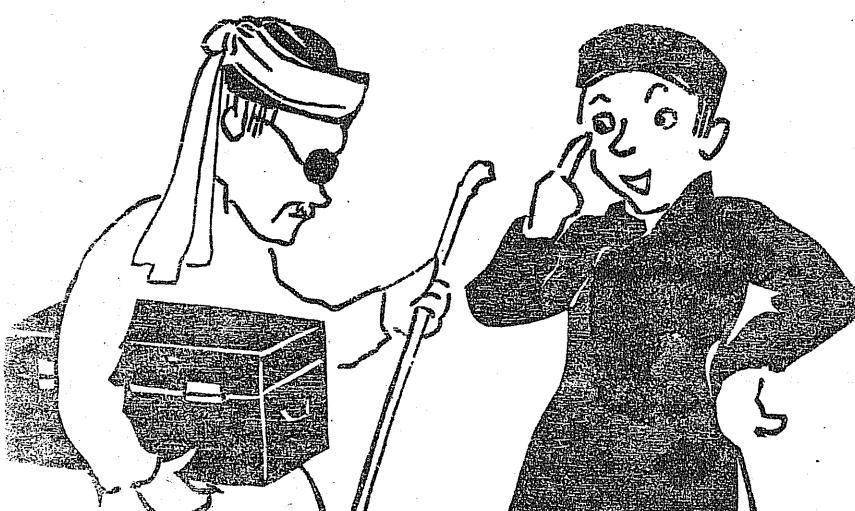
Mars 1933

ANH MỸ - THUẬT

Hiệu Khánh-Ký công-ty

3, Rue Borgnis Desbordes (Phố Tràng Thi sẽ sở cầm Hàng Trống)

- Thầy đội khăn đẹp ai thế?
- Ấy khăn cụ tôi mới « về hời trong năm.
- Thầy thuê xe hay đón ở đâu?
- Tôi thuê ở trên phố Hàng ngang.
- Sao thầy không thuê xe hay đón của sở Louis Chức?
- Ấy tại người ta đón rắng; xe và đón sờ ấy xấu. Chứ lại lười công việc giao phó cả cho người làm.
- Ai bảo thế? Họa chặng chỉ có thầy.. Chứ Ông L. Chức là nhà chưởng xe và đón, đầu tiên đã được c nhiều người tin vì xe tốt, đón rắng mới và đẹp, nhất là mọi việc đều rõ ràng quản đốc cả.

Đã nô danh ở Pháp và khắp cả cõi Đông-dương

iá Quảng Cáo

Ánh 13 x 18 cả khuôn và sous verre

(Theo kiểu bên) 2p.00 1 cái

Ánh 18 x 24 cả khuôn và sous verre

(Theo kiểu bên) 3p.00 1 cái

Chuyên - mâm làm ảnh Phóng Đại

30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.50 đến 9p.00

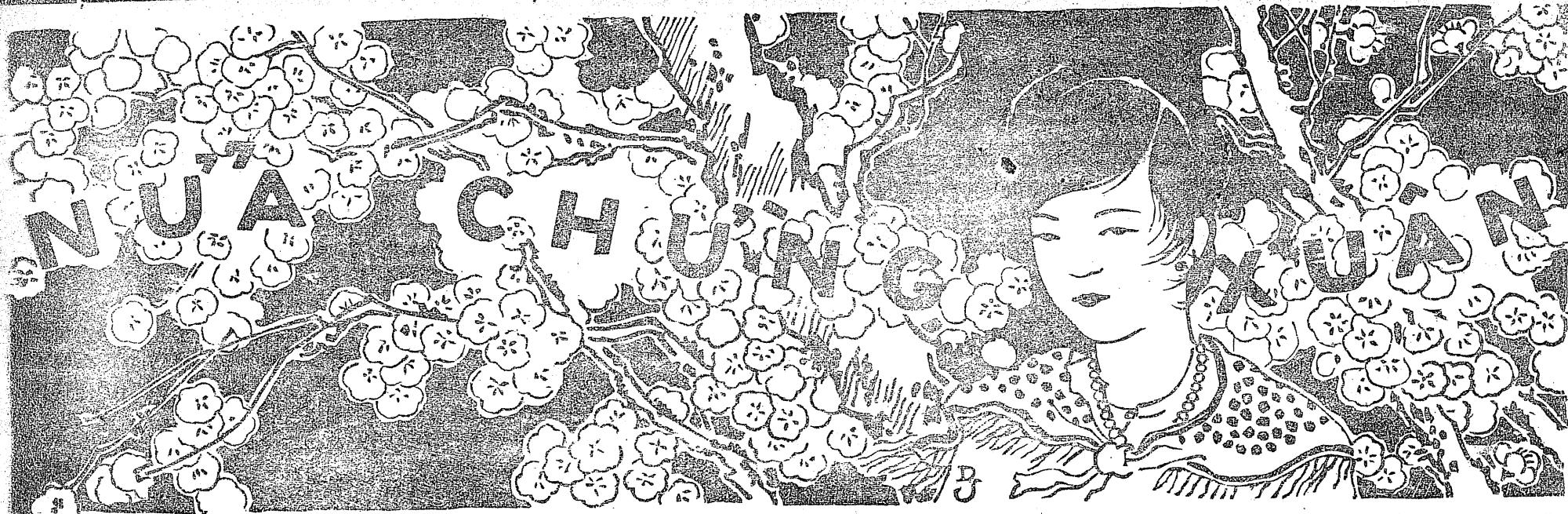
50 x 60 — id — 8p.00 — 15p.00

60 x 100 — id — 15p.00 — 30p.00

Đại-lý : FILMS AFFA

có ống kính rất sáng

Giới dâm hay rầm. ảnh lại càng dim, dáng đẹp như ánh bén Âu Mỹ vậy.

1) Xuất đêm hôm ấy Mai chấn chọc không sao ngủ được, bất ngã đến em lại tưởng đến ai. Rồi cô đêm trá tuồng tượng ra xếp đặt những cuộc đời tuồng lai tốt đẹp. Nhiều khi cái cuộc đời cô bảy ra gấp chỗ khó khăn, nghĩa là tới chỗ mà lương trí của cô cho là không thể có được, ibi cô lại mỉm cười són bỏ đi để bầy lại một cuộc đời khác. Có một điều cô nghĩ lại lấy làm bền lén là trong các cuộc đời dự định trong mộng tuồng của cô, bao giờ cũng có người mà cô yêu thầm nhớ trộm...

Trong khi ấy thì ở dưới nhà ngang ông lão bộc cũng đương loay hoay trả mình trên chiếc giường lát nứa, tiếng kêu sot seat. Vì ông động nhắm mắt, lại thấy cụ Tú Lâm hiện lên đứng trước mặt. Lúc ban ngày mãi công kia việc mò, ông không nghĩ tới cụ nên không tuồng tượng ra được hình ảnh cụ. Song giữa đêm thanh vắng lại thêm có sự xúc động tái cảm giác, nên cái trí nhớ của ông lão chất phác làm việc ngầm ngầm ở trong khôi não vẽ ra hệt được cái tướng mạo cụ Tú trong lúc sinh thời. Vì thế ông Hạnh càng tin rằng linh hồn người quá khứ về trách mắng ông ta.

Ông Hạnh trông thấy rõ ràng cặp mi cau gần giáp nhau, đôi con mắt tròn tròn xoe nhìn chòng chọc vào ông ta. Ông ta bèn mỉm quay vào phía tuồng lấy hai bàn tay che kín mặt, nhưng vẫn không thấy cặp mắt trọn ngược, rũ tị... Ông ta lầm rầm khấn thầm: « Lạy cụ, việc này thực không phải tự tôi! »

Tiếng gáy húa đêm trong khắp xóm như tiếng dương gian đèn cùu hàn cho ông lão đương bị lèn không khí nặng nề của cõi âm đè nén. Ông ta lóp ngóp giật thắp ngọn đèn hoa-kỳ, và lấy chiếc diều cày ra hút luôn ba bốn diều... Rồi ông ta bèn đến đó ngồi nhìn chứ không dám lên giường đi ngủ nữa.

Gáy sáng lần thứ nhất, ông ta đứng dậy đi lấy gạo thời cơm thì gặp Ma-

1) Xem PhongHoa từ số 36

KHÁI-HUNG soạn

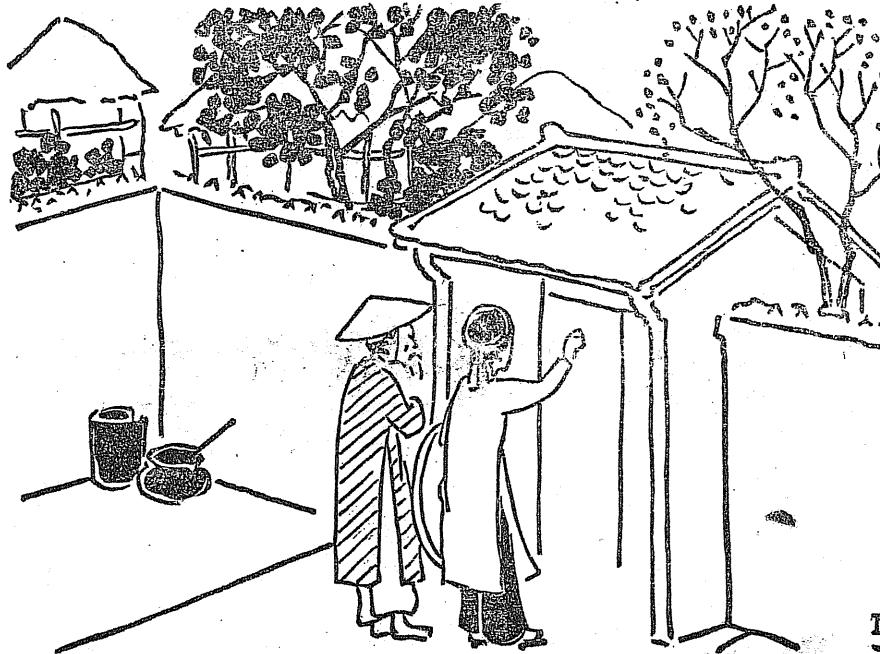
cũng đã ra sân rồi. Ông ta lại gần cắt giông rên ruя sê nói:

— Cô nêu nghĩ kỹ lại xem,

Mai hơi cau mặt:

— Tôi nghĩ cả đêm rồi. Bây giờ tôi càng cá quyết lắm.

Ông lão bộc ra dáng không bằng lòng, lảng lặng xuống bếp. Mai cũng theo xuống để thời cơm. Trời hây còn tối, ánh lửa rạ thấp-thoáng chiếu vào cái

D5

dầu bạc phơ của ông lão già dỗi ra sắc hồng hồng. Mai đương tò mò đúng ngầm, ugh! ngại, thì ông lão ngưng dầu lên đậm đậm, nhìn cô con gái chủ rồi lui lại một bước. Mai kinh hãi hỏi:

— Ông sao vậy, ông Hạnh?

Ông Hạnh vừa thở vừa đáp:

— Trông cô giống cụ Tú quá.

Mai mỉm cười:

— Mãi bây giờ ông mới biết à?

— Đêm mai rồi cụ Tú về tôi trông cũng y như cô.

Mai cười:

— Tại ông cứ nghĩ đến nên nǎm mộng đấy chứ gì.

— Rõ ràng tôi thức hẳn hoi chứ mộng

Tranh vẽ của Đông-son

mì thì còn nói gì nữa!

Mai vẫn cười:

— Tôi cũng thấy thầy tôi về, ông Hạnh a.

Ông lão bộc tỏ ý sợ hãi:

— Thế à!.. Vậy cô thấy những gì? Cô thử kể xem có giống những điều tôi thấy không.

Mai là người rất thông minh, biết rằng ông lão bộc ý tưởng chất phác hay mê

— Nếu vậy, ta ăn cơm sớm để đi ngay, vì từ đây đến làng ông hàn Thanh đường dài hon-một thời, mà nếu ta đến muộn thì chỉ sợ bà hàn lại đi ra coi đồng áng rồi thì nhỡ hết công việc.

Mai tỏ ý ngạc nhiên:

— Nếu bà hàn đi vắng thì đã có ông hàn ở nhà lo gì?

Lão bộc cười:

— Nào có thể được! Công việc mua bán ông hàn giao cho cả bà ba, bà ba mà đi vắng thì ông hàn vị tất đã cả quyết.

— Vậy thì ta ăn cơm mau để đi cho sớm...

IV Bước đầu.

Ông Nguyễn-thiết-Thanh là chánh tông cựu đã được mông thường chánh, thất phẩm bá bộ. Như thế thì đáng lẽ ông chỉ là một ông chánh bá dù hàm ông đã cao. Song vì trong hàng tòng phần nhiều người đều có nhờ vả vay mượn nhà ông, và quan trên lại due dịch hứa tư thường cho ông hàn hàn-lâm đại-chiếu nên khắp vùng ấy ai ai cũng gọi tôn ông là cụ hàn, tuy ông mới ngoài bốn chục tuổi.

Và ông Than h thực hoàn toàn là một cụ hàn vì các cụ hàn thường, bao giờ cũng dãy dã mà ông ta thì phì nốt phương phi lăm, tuy ông ta có nghiệp thuốc phiện mặc lòng. Ông ta cũng nghiệp chơi nghiệp bài cho qua ngày qua tháng đó mà thôi, vì nhà quê mà không nghiệp một thứ gì, thì buồn lăm, cả ngày chả có việc gì để làm bận đến cái thân nban. Một lẽ nữa khiến ông ta ham chơi cái thú á phiền, là dãy tiệc thức đêm mà coi cửa, vì ông ta giàu, giàu lăm, giàu nhất trong hàng huyệ, và thứ ái thứ ba trong hàng tnb. Ngoài các nơi đi qua con đường thiên lý, xa xa trong thôn Xuân-dinh tất thấy sau mấy tòa nhà ngói, đến hơn chục cây thóc, cao chót vót ngất tùng mây, như những chòi lính canh ở các phủ huyện vậy. Đó là nhà ông hàn và các bà vợ của ông ta.

Vì ông hàn có những bà vợ ở riêng

NGUYỄN CHẤT : Jasmin, Violette, nước Hoa thủy tiên

Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Rose, Menthe.

1 lọ 3 grammes Op20, 1 tá 1p80, 10 tá 17p00

1 lọ 6 grammes Op30, 1 tá 2p70, 10 tá 26p00

1 lọ 20 grammes Op70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00

PHÒNG LỢI 79 Paul Doumer à Haiphong

Ban

à bán lẻ tiền cược bản hiệu chịu

Trước cửa hiệu nhỏ 107 Hàng Đào nay cửa hiệu to 21 Phố Hàng Quạt đó là cái chứng chỉ chắc chắn về sự phát-đạt và tiến-bộ của bản hiệu. Được như thế là nhờ ở lòng yêu của các quý-khách đã chiết cố đến Tân Thịnh trong bấy lâu nay. Vậy muốn khỏi phụ lòng quý-khách về mùa hè năm nay bản hiệu mua rất nhiều các thứ vải đủ các hàng để may hàn các quý-khách bằng một giá rất phải chăng.

Xin mời lại may thõi lòng thành-thực của bản hiệu,

Tân-Thịnh chủ nhân Câu-bach

Nếu muốn được giấy ta, giấy tây, giấy KIM-THỜI dù các kiều, vừa bền, vừa đẹp lại vừa rẻ xin mời đến hiệu TOÀN-THÀNH chủ - nhân là M. PHẠM-VĂN-SƯU ở 37 Route Mandarine.

Trong thời-kỳ kinh-tế khủng-hoảng, lại được hiệu TOÀN-THÀNH đóng giấy một cách đặc-biệt như thế tưởng các quý-khách không nên bỏ qua dịp tốt thì phải.

mỗi người một dinh cơ giáp liền nhau. Vợ cả và vợ hai đều chỉ sinh tuyển con gái. Ông hàn liền lấy thêm một người vợ ba, thì sinh ngay được một cậu con trai đầu lòng. Vì thế được ông hàn thương yêu chiều chuộng lắm, làm nhà gác cho ở, và cung phụng như một cô tiều thiếp nhà quan vậy, nào kẻ hầu người hạ, nào sắm bàn ghế giường tủ kiêu lậy, bày la liệt trông rất là rực rỡ.

Vợ cả, và vợ hai, tuy cũng có ghen nhưng không dám bé môi vì ông hàn oai nghiêm lắm, khắp hàng đồng còn sợ ép một bẽ nứa là các bà vợ.

Tuy thế người vợ ba cũng không phải là người có nhan sắc, được chồng yêu thương là chỉ vì sinh được người nối nghiệp tông đường đó mà thôi. Ông hàn lại cũng không phải là người không biết thường thường cái đẹp, nên tuy đã có ba vợ rồi mà vẫn muốn kén một bưng tiêu tinh diêm lệ để vui caphaeln, vì ông hàn vẫn tự phụ là người hào hoa phong nhã.

Hôm ấy, mặt trời đã lên cao, mà ông hàn còn chưa thức giấc. Tối hôm qua ông chơi những bốn năm hội tồ-tóm ở nhà vợ ba, xong lại hút thuốc đến gần sáng nén hôm nay sớm lắm cũng gần trưa, thì họa may ra ông mới dậy được.

Cô Ba được ông chồng luôn luôn ngủ bên nhà mình thì lên mặt hân-hiện với hàng xóm láng giềng lắm, và lại hết sức chiều - chuộng chồng, tôn - kính chồng như một ông quan lén vây, ra vào rón-rén, bắt đầu từ không được nói truyện hoặc hắng giặng để được tinh-mich cho quan hàn yên giấc.

Lúc đó cô ba bỗng nghe có người nheo-phéo gọi công ngoài, vì nhà của ông cụ-pú ở chốn thôn-quê bao giờ cũng có ba bà bà chặng công và cài đồng rất là tần-thận. Cô hàn nghe tiếng, cau mặt lầm-bầm, sai một người dậy tờ ra xem tên náo dám làm huyên-náo như thế, để mắt giặc ngủ của quan.

Một lúc sau người nhà trở vào đưa Mai và người lão bộc theo sau. Cô Ba trông thấy vội kêu:

— Quan còn ngủ sao mà đã cho họ vào?

Rồi chạy ra sân hỏi:

— Ông già kia đến có việc gì đấy?

Lão bộc ấp-ting chưa dám ngỏ lời, thì Mai đã ứng-dung đáp lại:

— Chúng tôi ở bên Ninh-bắc sang muốn kêu cụ hàn chút việc.

Ý chừng như bà hàn Bà thấy Mai gọi quan hàn là cụ thì không bằng lòng nên nguây-ngaу quay vào trong nhà không thèm trả lời. Lúc bấy giờ ông hàn Thanh thức giấc dậy nghe có tiếng đồn-ào ở ngoài sân liền hỏi cô ba:

— Cái gì đấy?

Cô Ba lanh-dam trả lời:

— Có con bé nào đi với một lão già chừng muôn đến vay tiền hàn.

Cô hàn quay ra bảo tên người nhà.
— May ra bảo chúng nó ra đi.

Ông hàn đã ngủ được một giấc ngon trong người thấy khoan-khoái dễ chịu vui-vẻ, liền cười bảo vợ:

— Thị cứ cho người ta vào. Mình không cho người ta vay thì thôi chứ có hề gì!

Rồi ông gọi tên người nhà lại giận:

— Cứ bảo họ vào đây.

Cô Mai và ông lão Hạnh theo người dãy tờ bước vào căn nhà ba gian. Bên cạnh cái tủ chè, trên chiếc sập gỗ, ông hàn ngồi rửa mặt, mình vận cái áo ngắn để hở cả bụng, đầu búi tóc ngược trông có vẻ bệ-vệ lắm, nhắc thấy Mai ông ngày người ra, rồi quấn vội chiếc khăn lụt, mặc vội cái áo đoạn, như dãy tiếp một người khách quý vậy. Cô Ba ngắm cách cử-cử của chồng lấy làm lòn tiết, vì cô biết chỉ vì con bé kia có chút nhan-sắc mà được cái hàn-hạnh chồng mình xử một cách quá lẽ phép như thế, cũng vì cô hàn có cái tên-kiến đó nên ban nay cô chỉ muốn

cụ xiuh đẹp nên ông vốn vã hồi thăm như chõ thân mật lắm:

— Thế à! Cô là con cụ tú Ninh-bắc đấy à? Tưởng ở đâu xa lạ! Vậy cụ tú cho cô sang hỏi tôi việc gì vậy?

Mai hai má đỏ ửng, cúi mặt sẽ đáp:

— Thưa cụ thầy cháu đã khuất.

Ông hàn lầm bộ sảng sốt:

— Thế à? cụ tú quay tiền rồi à? Thế mà chả báo tin cho tôi biết là tôi sang đưa dám. Vậy nay cô cần điều gì đấy?

— Thưa cụ, chúng cháu túng bẩn...

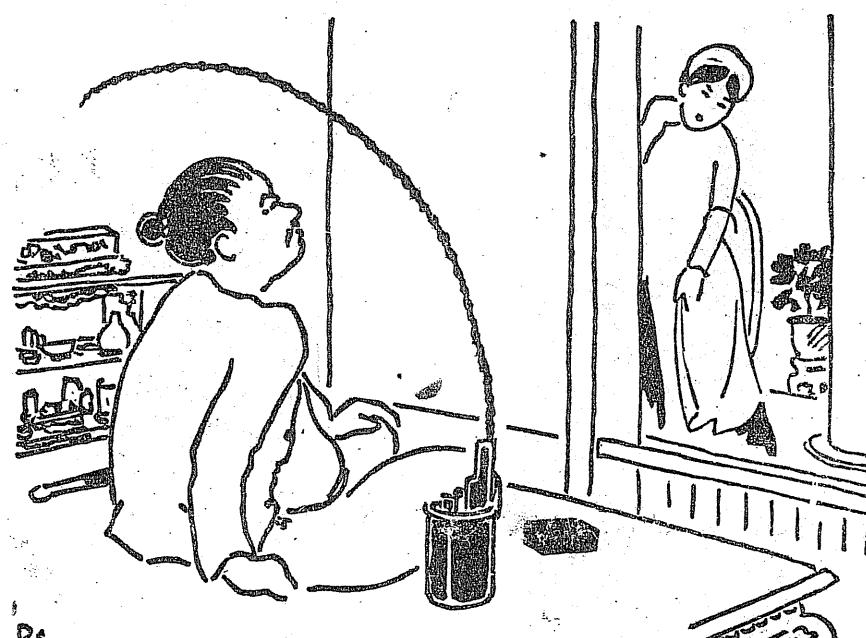
Cô hàn đứng lắng tai nghe, phần cầm tết về chồng có tình thấy gái thì híp mắt lại, phần lòn tiết về cô á kia chắc chắn là nín định vay mượn.

Khi nghe Mai nói đến đây, cô hàn vội lại gần sập rồi giắn từng tiếng bảo chồng:

— Đấy ông coi, tôi đoán có sai đâu?

Ông hàn gật đầu mà rằng.

— Thị bà mày hãy để cho cô ấy nói dứt lời đã nào.

sai dãy tờ đuổi ngay bọn họ ra mà thôi: Cô vẫn không lạ gì cái tính hiếu sặc của chồng.

Khi ông hàn đã khăn áo chỉnh tề, đã vuốt cần thận bộ râu mép cho thẳng thắn, ông mới quay mặt lại chõ Mai và hỏi:

— Cõi đều đó có việc gì vậy? Mời cô hãy ngồi tạm xuống ghế, sao lại đứng thế? cả ông già nữa!

Ông lão Hạnh chắp tay, lẽ phép đáp lại.

— Bầm quan lớn để mặc chúng cháu.

— Cõ em với ông già ở đâu? đến có việc gì?

Mai vẫn đứng khép nép trả lời:

— Bầm cụ, chúng tôi là con ông tú Lãm ở bên Ninh-bắc.

Chả biết ông hàn có quen cụ tú thực không, nhưng mà có lẽ ông thấy con

gỗ lợp cõi cũng còn tốt.

— Vẫn biết thế, nhưng có tiền đâu mà mua. Vả lại tôi là chõ quen thuộc với cụ tú kia xưa, nay mua nhà của cô không tiện.

— Bầm cụ, cụ mua nhà cho cháu là làm phúc cứu sống được chị em cháu, có gì mà ngại, bác thầy cháu ở dưới suối vàng cũng phải mang cơ cùng cụ... Bầm và lại cháu cần tiền thì dù cụ già rẻ cháu cũng phải bán.

Cô hàn ngồi nghe biết cô bé con còn đại dột, chắc có thể xoay được và có dịp mua được món hời, liền đưa mắt ra hiệu cho chồng rồi sẽ nói:

— Ông vào trong buồng tôi hỏi tí việc.

Khi vào buồng, cô hàn thì thăm khuyen chồng nên dìm giá mà mua cái nhà ấy vì cô có nghe tiếng ông Tú. Lãm ngày xưa ở Ninh-bắc là người giàu có thì cái nhà ấy chắc cũng dưng bằng gỗ tốt thực. Còn đất thì bán lại cho ai mà không được, không có tài cho người nhà sang ở càng hay chia sio, vì ở bên ấy ông hàn cũng có mấy chục mẫu ruộng phụ canh. Ông hàn cười bảo vợ:

— Tôi đã định liệu đâu đây cả rồi, bà cứ để mặc tôi.

Cô hàn khen nịnh chồng một câu:

— Phải, ông thì còn phải kè, còn bao giờ kém cạnh nước gi.

— Vậy bà cứ để tôi xoay cho con bé một mẻ. Nhà và đất của nó có lẽ đáng giá nghìn rưỡi chư chẳng chơi, nhưng rồi bà xem, tôi chỉ giả độ năm sáu trăm là mua nỗi.

Cô hàn nghe lấy làm hởi giã lắm, mỉm cười, nũng nịu nói:

— Thế ông mua cho tôi vẫn tự đứng tên tôi nhé.

Ông hàn lấy tay tát yêu vào hai bên má vợ ba, trả lời:

— Chứ còn mua cho ai nữa! Cả mấy chục mẫu ruộng ở bên Ninh-bắc rồi cũng đứng tên bà chứ đứng tên ai!

Cô hàn sung-sướng đở bừng cả mặt. Ông hàn nghĩ một tí rồi lại nói:

— Nhưng nếu có bà ở đây khó xoay vì bà tính hay nóng-nẩy. Vậy bà ra đồng trồng coi qua bọn thợ cấy, để mặc tôi với... với lão già cùng con bé, thế nào et-đoc nứa bà về cũng làm xong ván tự... không khéo chỉ bố nitrăm cũng nên.

Cô hàn nghĩ đến lợi quên báng lồng ghen, liền cắp nón đi ngay, để mặc chồng ở nhà cùng với Mai và người lão bộc.

(Còn nữa)

KHAI-HUNG

Tiệm Đức Thắng

Bán thuốc lào

148, Boulevard Albert Ier Dako

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì?

Giấy Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Khéo rất đẹp, mủ láng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đèn đúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần đế da hay đế crêpe, không churret và toet ra như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không ngấm nước. Giá rất hơ.

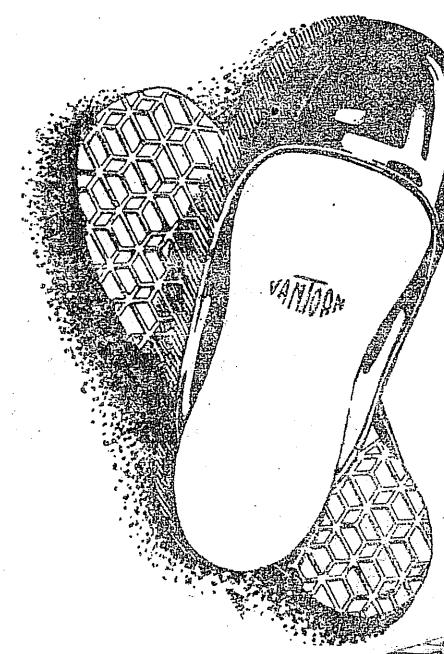
Bán buôn và bán lẻ:

VAN-TOAN

10 Hàng Đào, 95

HANOI

AN
THÁI

MUA RÉT BÁ TỐI

Phổi yêu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên,
có một không hai

BỘ-PHẾ THANH DƯỢC

Trù đậm, trị ho, mất lao, hết xuyên, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con
Lọ lớn

Op.40
Op.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHÒNG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giấy nói số 805

Ai muôn chữa quái bệnh và trả tiền thuốc
lúc bệnh đã bớt ?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm đã chữa mọi nơi không bớt rên đến nhà thính niêm
khoa học Bảo An số 9 Phố nhà Thờ rue Lambot Hanoi sẽ được chắc chắn, chóng
khỏi và nếu đã tốn tiền mọi nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh
giảm.

Chuyên trị lao, xuyên phèu, khí huyết tràng nhạc tê liệt đau xương và các bệnh
xú quí. Chỉ cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Ở xa hỏi thuốc nên gửi
phong bì tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1poo làm tiền cước gửi thuốc. Thư và
mandat nên gửi đến người quản lý:

M. Nguyễn-Tiến-Đức 9 Rue Lambot Hanoi giờ tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ. Ngoài
giờ đó chủ-nhà mặc đi thăm bệnh.

Xin chú ý đến Ga Mới đầu cầu Paul Doumer Hanoi

Ở ngõ hàng Khoai Rue Duranton
cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số
54 và 56, telephone số 268, có một
xiềng nhận khoán làm các nhà, cửa,
đồ đát và bán các thức gỗ: cây phiến
và xẻ, có xiềng máy cưa làm các
thức cửa, lattis, lattis, các cái cửa
lá chớp và cọc, giá hạ nhất ngoài
Bắc, công việc làm rất nhanh chóng
được vừa ý các quý khách.

Các quý khách cần sự gì về việc
mộc thì đặt ngay cho bản hiệu vừa
khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.

Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng
có gỗ về bán.

bản hiệu xin khai một vài thứ và
bán chiêu khách trong ít lâu như
lát mít một thước giải

Rui lợp ngồi 0n.027x0.027 Giá Op.056

Lattis 0m027x0.010 Giá Op.30.

Bản hiệu xin mách dùm các quý khách cần sự gì về việc làm nhà, và hiện
đang cần các thợ mộc và thợ nề để đến tháng 10 riêng Annam thì bản
hiệu mìn cửa hàng.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chúc Entrepreneur à Hanoi

NÊN HÚT THUỐC THƠM

COPAGNE COLONNE TABACS

Cliché ATDAD à Lambot

TRANH NHAU MẶC ÁO ĐẸP

—Này bà nó, cái lỗ mía ta tý hòn trong tủ đèn ra cắt cho tôi cái áo, chẳng nhẽ mình sang lại mặc áo tôi.

—Không để tôi may.

Bà nó còn bao nhiêu là áo cũ đem đi mà dời ra màu nhạt hay nhuộm ra màu gì xám có hơn là mặc sa-tay không?

—Ông nói gần lắm ai dỗi được màu xám ra nhạt bao giờ.

Thực mà mắt tôi trông thấy có nhà dời khéo lắm, lấy cả ra màu mờ già cũng được.

—Nếu thế tôi phải may thêm cái quần cái lanh nhồi, cái quần Satin trắng và mấy cái áo vừa nhiều lục kiều mới của bắn xit mấy được.

—Được ! bà nó cứ lại số 50 hàng cót nhà LÊ-QUẠM-I-ONG tha lò mà dời mà nhuộm, mà mua các hàng nội
hôa tân chế, nhà ấy thấy lấm bàng đẹp mà giá không đắt.

7 Avril 1933

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

TIN TRONG NUOC

Lễ phong tước Quận - công cho
quân thủ tướng Nguyễn-hữu-Bài

Huế 26 - 3 — Tại bộ Lại đã cử hành lễ
phong tước Phuộc mện quận công cho
quân thủ tướng Nguyễn-hữu-Bài.

Thi bằng Sư phạm cho các nam
nữ giáo học tập sự.

Đến 18 - 5 - 33, tại Hanoi sẽ có một kỳ
thi thi bằng Sư phạm cho các nam nữ
giáo học tập sự muốn được ăn lên hạng
tâm. Đơn nhận tại nhà học chánh Bắc-
kỳ đến hết ngày 2 Mai.

Niềm buôn Annam có thể giữ số
sách bằng quốc ngữ,

Nghị định quan Toàn quyền ngày 3
3-33: «những số sách của các nhà
buôn ở Đông Dương có thể giữ bằng
một thứ chữ nào dùng chữ la-tinh và
số ả-rập». Vậy chữ quốc ngữ có thể
dùng để biên số sách kể toán.

Xin mở cuộc công thải ở Đông
Dương.

Ông Outrey, nghị viên Nam-kỳ đã
đã xin nghỉ viện để ý đến tình hình
nguy ngập của Đông Dương. Ông nói
việc giữ nguyên giá đồng bạc sẽ có ảnh
hưởng không tốt cho nông nghiệp bản
xứ và yêu cầu chánh phủ Pháp đảm
bảo cho một cuộc công thải Đông Dương
250 triệu quan.

Các viên chức bản xứ sắp phải đi
khám bệnh lao

Có tin nay mai quan Toàn quyền sẽ
 ký một đạo nghị định bắt các viên chức
bản xứ phải đi khám bệnh lao. Người
nào có bệnh lao sẽ được nghỉ ít ra là
một năm ăn cả lương.

Tin Trung Hoa

Khám phá được mặt trước Nhật - Mân
Bắc-binh 25-3 — Chính phủ Nam kinh

đã khám phá được một bản mật ước
của Nhật và Mân chau nói rõ cái kế
hoạch chinh phủ nước Tầu như thế
nào, đại vịnh trước hết lấy Nhiệt hà
rồi đánh đến Bắc-binh.

Gián giấy mảng Truong-hoc-Luong

Thượng-hải 25-3 — Chung quanh nhà
Truong-hoc-luong lúc nào cũng có lính gác rất
nghiêm mật, vừa rồi bỗng thấy hai
mảnh giấy gián trên tường trong nhà
một mảnh viết: «nhà người dã quên
việc quân Nhật hiếp bách người nước
ta rồi hay sao?» và một mảnh viết:
«nhà người dã quên rằng Đông tam Tỉnh
dã về tay người Nhật rồi hay sao?»

Truong-hoc-Luong bắn chết
con trai Thang-ngoè-Lân.

Triều-tâu 27/3. Khi Truong-hoc-
Luong dời Bắc-binh di Thiên-tân có
bắn chết hai người: viên cảnh sát cục
trưởng Vương-nhất-Dân, còn một
người tức con trai thứ Thang-ngoè-Lân
là Thang-tá-Phụ.

Một người thợ Tầu quyền
10 vạn đồng để mua máy bay.

Thượng-hải 27-3. Một thợ trong một
công sưởng nổ vì thấy máy bay dùng
về việc binh còn thiếu, nên tự xuất một
phần gia tài được 10 vạn đồng quyền
cho chính phủ, xin để mua máy bay
giúp vào việc kháng Nhật.

Mặt trận Lãnh khâu

Bắc-binh 27-3 — Luôn mấy hôm nay, hai
quân Nhật Tầu đánh nhau ở Lãnh-
khâu vẫn chưa phân thắng bại. Mới
biết quân Tầu chết mất 5 viên quan
trưởng.

Mặt trận Vạn lý trường thành
đã thay đổi.

Bắc-binh 27-3. Sau khi quân Nhật

thua ở Hỉ phong Khâu, chỉ giữ thế thủ
để đợi viện binh đến, không dám tiến
nữa. Nay họ lại thay đổi phong cách
kéo cả ra mặt trận Lãnh khâu.

Bắt được địa đồ Mân chau của
viên đại tá Nhật

Bắc-binh 27-3. Sau khi quân Tầu
đánh lui được quân Nhật ở Sơn-trà-cốc
cô khâm được ở mình viên đại tá Nhật
tử trận một bản địa đồ Mân chau và
những mệnh lệnh bí mật của Tông tư
lệnh Nhật giao cho viên đại tá ấy.

Hai quả bom liệng vào nhà
Truong-tac-Tuong

Mới rồi có người liệng hai quả bom
và bức thư vào nhà Truong-tac-Tuong
rồi chạy mất. Trong thư nói đại khái
là bom ấy của Hội Huyết hồn đoàn và
trách Truong có sao quân Nhật chưa
đánh đến Thừa đắc dĩ vội bỏ chạy, tội
thực đáng chết.

Nhật không chịu nhường
các đảo ủy trị ở Thái bình dương
cho nước nào hết

Tokio 25-3. — Các giới chánh ở Tokio
đồng ý rằng cả Đức, cả Mỹ, cả hội Q.L
cũng không có quyền không thừa
nhận cái chủ quyền của Nhật về các
đảo thuộc nước Đức trước kia ở Thái
binh dương, vì Đức đã nhường cho
Nhật quản trị.

Nật bị thua tại La phan Cốc.

Quân Nhật bị thua to ở La phan Cốc,
bỏ lại 6 bộ súng cối say, 5 chiếc xe tăng,
và 5,6 trăm tử thi.

Tưởng giới Thạch trình bày
thời cục

Shanghai 27/3. — Tưởng giới Thạch đã
hội kiến Ông tinh Vệ, Tổng tư Văn và

Tôn Văn là ủy ban hành chính Trung
ương của Q.D.Đ. đề trình bày về thời
cục chính trị và binh bị.

Kết tội Truong học Luong.

Shanghai — 320 người học sinh các
trường đại học Thượng-hải đã gửi thư
cho chính phủ Trung ương xin phạt
rất nặng Truong học Luong vì Truong
đã để quân Nhật xóp nước mà không
chiến kháng cự.

Tại thành phố Quảng-châu,
đàn bà sẽ được làm cảnh binh.

Thành phố Quảng-châu đã bàn lấp
vào ngạch cảnh binh toàn những con
gái từ 18 đến 20 tuổi. Váy áo như cảnh
binh đàn ông nhưng vẫn phải mặc váy.

Nghị viện Đức ứng chuẩn
đạo luật Toàn quyền

Berlin — Nghị viện đã bỏ 441 phiếu
đối 94 phiếu của nghị viện xã hội, ứng
chuẩn đạo luật cho Hitler được toàn
quyền trong việc tri nước.

Đức không sợ Mỹ tẩy chay.

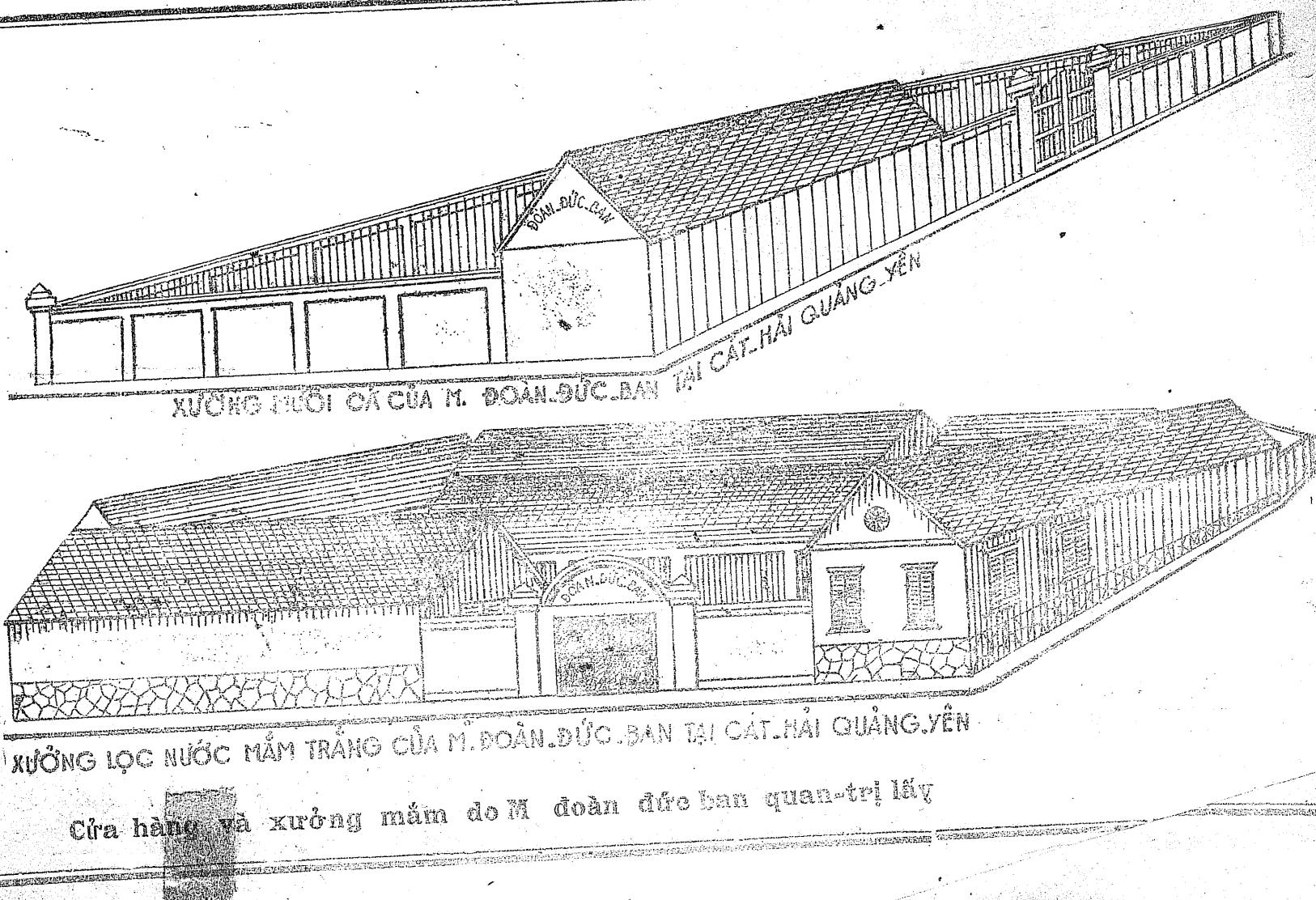
Berlin 25/3. — Về việc Mỹ dọa tẩy chay
Đức, chính phủ Đức nói rằng không
cần vì Đức bán cho Mỹ hơn là mua của
Mỹ.

Đức cõi động cả hai tỉnh Alsace
và Lorraine.

Mulhouse 25/3. — Nguyên lão nghị vien
Jourdain ở quận Haut-Rhin vừa kháng
nghi về việc Đức dùng máy vô tuyến
thanh cõi động Alsace - Lorraine là hai
tỉnh của Pháp mà họa nước Versailles
đã trả lại cho Pháp.

Đạo luật Toàn quyền đã ứng chuẩn Y

Berlin 25-3. — Tông thống Hindenburg
đã ký nghị định chuẩn y đạo luật cho
Hitler được toàn quyền trong việc tri
nước.

Cùng Phong-Hoa

« Mới đây Phong-Hoa ghét buồn.
« Nỗi thất » trang nhất, « bàn ngang »

trang nhì.

Viết-sinh rời đến Tứ-Lý,
Săm-săm cầm bút, như đi giết buồn :
Chọc đứa khóc, mắng thẳng ươn,
Ngồi nhìn máy nước, nước tuôn lê

sau..

Tình duyên khóc truyền đầu đầu,
Tàu bay, đại bác, nấm châm kẽ người..»

Này này, Phong-Hoa anh ơi !
Khoan khoan bót giận, nghe người hối

đây :

Đời người được mấy gang tay ?
Trong gang tay ấy bao ngày sướng

vui ?

Sinh ra như đứa lỗ thời,
Không nghè, không nghiệp, không

người sót thương..

Học thi giỏi giò, giang giang,
Đời không ai dụng đồng bang chẳng

nhin..

Địa vị chẳng thể di xin,
Đã dâng lép kẹp, đâu miền sướng, vui ? ?

Hỏi rằng lỗi ấy tại ai ? ?

Tại xã-hội ? buỗi giao thời khó khăn ? ?
Thiếu niên ngầm khẽ ngầm than,

Thiếu niên thất tri lichôp nhèng thiếu

chi !

Thôi uất úc, lại sầu bi !
Ló khi muốn chết, có khi chí đái..

Chẳng khóc nước chảy máy chổi,
Khép người khóc đất khóc giờ bát

công ..

Chẳng vì khi cốt cha ông,
Buồn vì thân thế long dong tháng ngày.

Đời còn lầm nỗi chưa cay,

Này này Phong-Hoa, anh say rượu rồi
Chẳng say như ông Hiệu mè đời,

Nhung say rượu mạnh của người tây

phuoc...
Ghét buồn, nhưng phải thương buồn..»

BẠCH-NHẬN

Trả lời Bạch-Nhận

Bác Bạch-Nhận gửi lời khuyên Phong
Hoa

Nên thương người phận lõi hoá bi ai
Thưa rằng đã gọi là người,
Thấy kẻ khổ lòng ai không ai ngại.
Nhưng phải xé da său là cái hại,
Khóc cùng than nào có lợi chi đâu

Nhin máy bay chan chứa mạch său
Ngầm nước chảy quẩn đầu dạ thâm

Hoa soan rụng, nỗi buồn lai láng,
Ve său kêu, thở vẫn than giải

Ngồi khoanh tay mà trách đất kêu trời
Khóc sướt mướt để hòng người giúp đỡ.

Sách có chữ « giáp minh, trời giáp hộ »,

Trâu kia còn biết tìm cỏ mà ăn.

Huống chi người chẳng biết lập lõi thân,

Trách trời ở không cần là trách hão.

Sao chẳng biết quẳng său, vứt náo,

Hăng hái lên, mà mạnh bao thêm lên.

Cuộc doanh hoán phải ra sút đua chen,

Câu « có trí thì nên » là phải nhẹ

Trên trái đất, nhân sinh bách kế,

Có người hèn, chẳng có nghệ chi hèn.

Phong Hoa thường khuyên nhủ anh em,

Gặp lúc bĩ lai càng nên kiên trì,

Chỉ chế riệu những phương chê rí,

Nằm ngủa mòn mà rêu rỉ thở than.

Chỉ bêu dơ mấy chủ đồ giàn.

Sống đời mông mà său chan său chúa.

Său với cảm, mắng câu văn sáo bã,

Làm cho thiếu niên như phải bả chán

dời.

Phong Hoa rêu lên mục đích vui cười,

Là muốn cứu những người ăn phải bã.

Cười ngọt cười lăn, cười hì, cười hả,

Phải vui cười cho trong da thành thai.

Mới có gan mà phán đấu với đời,

Chôn său thâm, chuốc vui cười là nghĩa

thể.

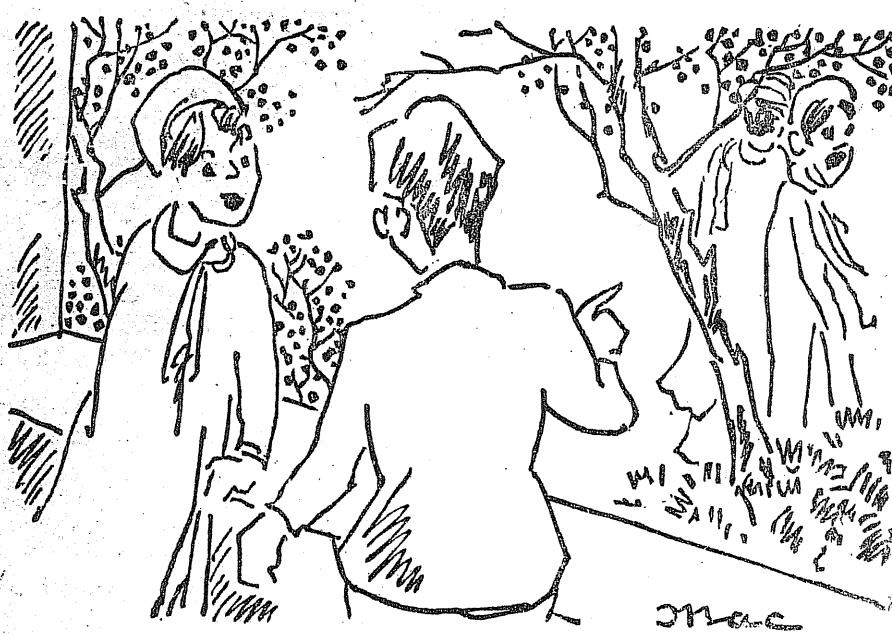
Cùng Bạch Nhạn mấy lời phân lẽ,

Phong Hoa đây há dẽ say sưa.

Không thương chỉ biết chê bùa.

TÚ MỜ

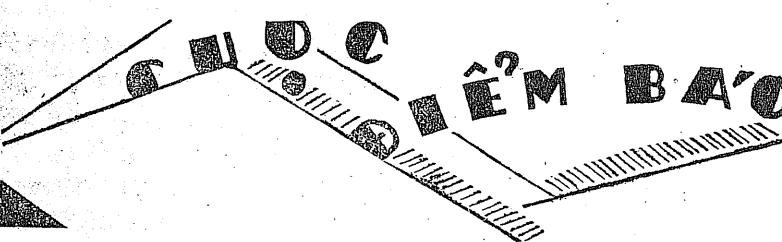
Lố móm

— Cái cỏ xấu xí, dứng ở gốc cây táo kia là ai thế hở cô ?

— Ấy chị cả tôi đãng.

— Hừ ! trông giống cô quá mà tôi không nhận ra

Báo Đông Phương lõe.

Báo Đông Phương số 836 ra ngày 28 Mars
1933, trong bài xã thuyết « đậm » phật ở
Nhật bản » có đoạn sau này :

« Xem như hội Âu-Hoa thì các nhà sư lập
ra những hội dịch sách như hội Phật-Hoa
hội đã làm được quyền tự diễn Pháp-Nhật,
quyền tự diễn ấy ngày nay giúp ích cho
ta với Tầu rất lớn cho sự phiên dịch .. l »

Giúp ích cho ai tài không biết, chủ
thực không giúp ích cho báo Đông Phương
tì nào, hoặc ta chỉ giúp ích cho báo
Đông Phương dùng làm tài liệu để lõe bà
con thì còn có lẽ.

Thưa bạn đồng nghiệp, bên Nhật bản

không bao giờ lại có hội Phật-Hoa.

Và q.yễn tự diễn Phật-Hoa ngày nay giúp ích
(ho ta ấy không phải bởi hội Phật-Hoa nào
làm ra). Tác giả chỉ là ba sinh viên trường

đại học Đông-kinh mà nhà phát hành cũng

chỉ là nhà thư diêm Đại Thương ở Đông
kinh mà thôi.

Và hai chữ Phat-hoa khiến cho bá
Đông phương tưởng lầm là tên một hệ
Phật giáo, kỳ thực chỉ là hai chữ Nhật
Phật tức Phat-lan-tay « Français » và Hô
tức Wa « Japonais ». Mà bốn chữ Phat-ho
tự diễn cũng chỉ có nghĩa rất tầm thường
là quyển từ điển Pháp-Nhật (Dictionnaire
français japonais) mà thôi. Nay bạn đồng
nghệp mới cho là có hội Phật-Hoa. Rõ
một ngày kia khi bạn đồng nghiệp mu
được pott quyền Hòa phật tự diễn tì
lẽ lại ... sẽ phát minh ra được một hệ
phật giáo thứ hai nữa là « Hòa Phat »

Nam vô a di đà phật ! Xin phật tố m
rộng lòng từ bi mà làm sáng mắt cho bợ
họ, họ cứ lên mặt thông thái mà bén lác
đến đạo huyền bí của ngài. NHỊ LINH

Kỳ sau có bài tường thuật về:
hội đèn Hùng

Nụ cười nước người

Bắt chước

Mùa nực năm nay xin giới thiệu các ngài
thú phân Purblanc để đánh giày mũ. Nó
có đặc tính là: rất trắng và chê toàn bằng
nguyên chất Blanc de neige, sẽ đánh qua
cung đủ trắng một tuần lễ, không thoi tay
không hãi vái, không bát bụi, kỹ dań.

Mua buoni z: M Cung / Phố Nhà Thờ (Lambiot)
gần rẽ ra Hàng Hải Hanoi

Vé ảnh truyền thần băng than hay mực tái
Thật giống, thật khéo

Không phai màu

ảnh

50 x 60

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho

M. TRƯƠNG-TRONG-BINH

Office Indochnois du Travail

81 Route Mandarine Hanoi

2p90

Có nhận gửi hình về các nơi theo yêu cầu hóa giao ngan.

Kính cảo độc giả

Các bạn ở xa muôn trả tiền báo thì xin
gửi phiếu hay tem về thẳng nhà báo
nhưng người có giấy của nhà báo chỉ có
để đi cỗ đồng, không có quyền thu tiền,
bạn nào giao tiền cho những người ấy
có xảy ra sự gì, bản báo không chịu
nhận.

PHONG-HÓA

Kỳ sau có bài lường thuật về :

Hội đèn Hùng

Tù-Ngo-e-Liêng

(*) Bây tám phố Hàng Gai,
lâu lâu thực rất tài,
tùn người không sai một,
hàng thuốc đỗ biết ai?

Giá nhời

Có phái Tù - Ngo-e - Liêng
hầu lâu thực như tiên
tám người không sai một
Bệnh nặng cũng khỏi liền.

Khen

...n rằng mẫn tiếp lại đa năng
trà hối buồng mồm đã nói phảng
nội hàng Gai nhà bầy lám
tým mòn chửa lâu chả ai bằng,

Sách mới in rồi:

nuôi chửa khỏi bệnh mà không phải
thuốc,

mùn diết phép tiên là mầu nhiệm thế

VÉN MUA NGAY CUỐI V SÁCH

THÔI - MIỀN NHẬT - BẢN

lém theo phương pháp của Đức (Alle-

uyn chửa các chứng bệnh
p50. Ở xá mua thêm trước 0p20. Tho-

andar cho nhà xuất bản như vầy

Nam - Thư quán Hanoi

mùn được như tiên

Phải học thôi miên mới được
day thôi-miên thuật đã in ra năm
tù số I đến số V giá 2p00. Ở xá mua,
hèm trước 0p30. Mua riêng từng cuốn
được. Mua buôn, mua lẻ. Tho và
dat chỉ để cho bà xuất-bản NHẬT

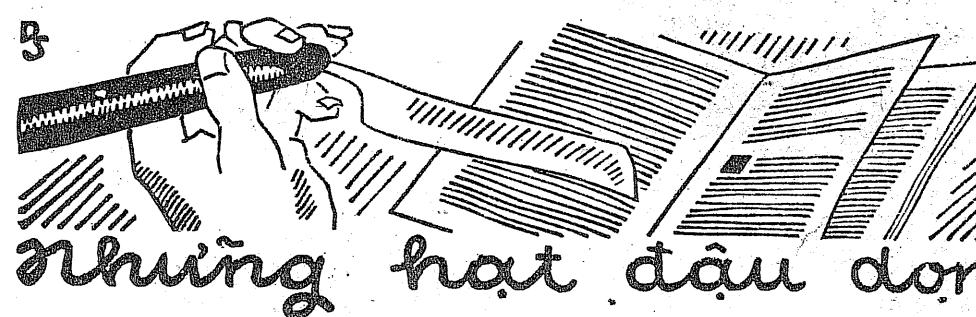
THU-QUÁN. HANOI.

Xem xong đã

bé hiếu là phó rượu Bò hổ tốt nghiệp
nành nghẽ ruộm và làm áo đi mưa

ta vẽ vitt để làm

Những hạt đậu don

Cố nhiên

Trích ở báo Đồng Phuong số 836 trong
bài xã thuyết (dạo phật ở Nhật-Bản).

Nước đá ở nước mà ra mà lạnh hơn nước

Cố nhiên. Nước đun sôi cũng ở nước
mà ra mà nóng hơn nước. Nước đun sôi
khi đe nguội đi, lại nguội hơn nước đun
sôi, mà đe nguội nữa thì lại là nước không
nóng, không nguội, không lạnh, nghĩa là
nước thường, rồi, sau hết lại cho vào máy
nước đá mà quay thì nước đun sôi kia lại
thành nước đá ở nước ra mà lạnh hơn
nước.

Lý luận lầm.

Tiền thế nào được.

Trích trong truyện Ngo Báo số 1672.

Thế trận ngoài chiến tuyến mỗi lúc một
gắng. Nhật tiến lên một bước, Tân cũng
tiến lên một bước.

Thế thì không biết họ tiểu lén làm sao?
Có lẽ Nhật tiến qua chiến tuyến Tân mà
Tân tiến qua chiến tuyến Nhật. Lạ thay.

Trận mưa ra khói đất.

Cũng trong truyện ấy.

Những quả địa lôi phục tĩnh thoáng nô
bung lên như sét đánh long trời rồi tiếp theo
một trận mưa ra khói đất.

Còn ai tưởng tượng ra một cái trận mưa
ra khói đất ấy. Hoa chảng mưa ra đất thi
còn được, chứ mưa ra khói thì có lẽ cũng
hoi quá.

Cơn mộng nũng nịu

Trong bài « tiền oanh » của Việt thường
(T. N. D. B.) ra ngày 26/3.

« Cảnh thê lương như muôn đưa khách
vào cơn mộng êm troui... nũng nịu... »

Rồi quá. Sao cơn mộng nó lại nũng nịu
với ông khách ấy thế?

Mắt anh đeo long

Trích trong bài « Tôi đi xem bà Lê Du
diễn thuyết » Ngo Báo số 1674.

Chiếc nút thủy tinh đây miệng chai to
bằng nắm tay như con mắt anh chàng đeo
long.

Ông Tam Lang nói khoác dấy, dẫu
mắt anh chàng đeo long thi cũng chỉ to

bằng mắt người thường mà thôi, chứ to
sao bằng nắm tay được!

Bữa no bữa dù

Trich ở trong bài « nạn thất nghiệp »
(Ngo Báo số 1673):

Rồi đến lung cơm bát cháo cúng bữa no
bữa dù.

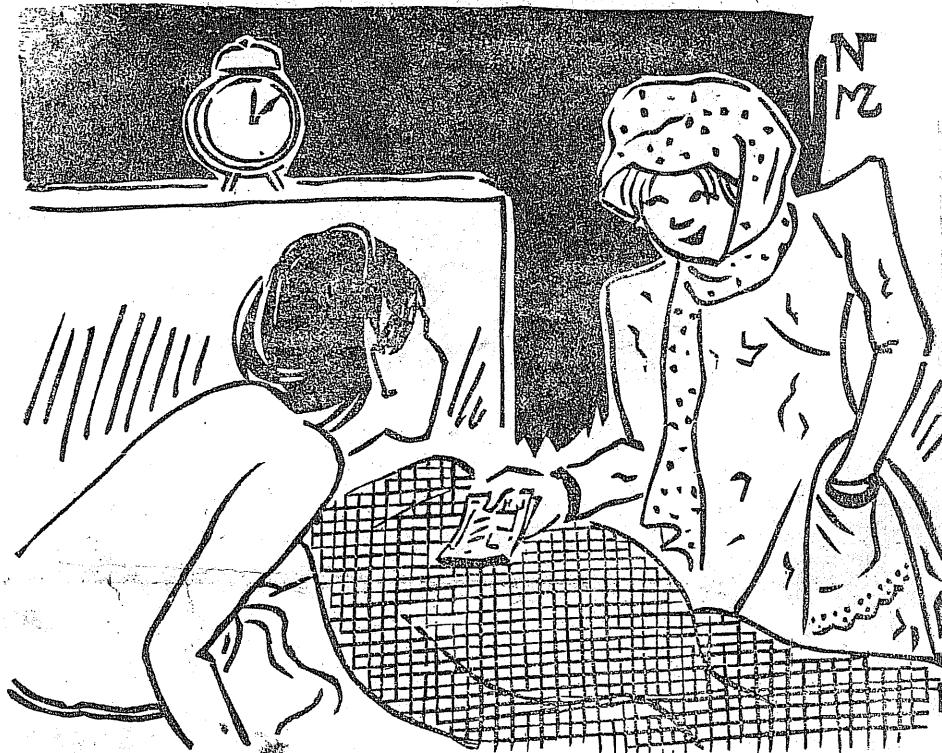
Đó được bữa no bữa dù thì cũng khá
đấy chứ, dã đến nỗi gi mà ông Nguyễn
Tứ-Tần cho là khổ sở, đau đớn. Có lẽ còn
sug stronger hơn những người bị bữa no
bữa dù...

Thuốc gì thế?

Cũng trong bài ấy.

Thật thế, đồng tiền bát giờ hiếm quá
Người ta chôn (nguyên ván) hay giấu nó để
Một thùng thuốc hai mươi nhăm xu mà
cũng khó tìm được người mua;

Vậy thi thuốc gì thế, ma giá có 25 xu
Thuốc phiện, thuốc lào, thuốc bắc hay
thuốc nhuộm răng? NHẤT-DAO-CẠO

— Thu họ gi mà hơn 12 giờ khuya mới về... đồ qua mồ! mà sao quần áo nhau đến thế?

— Thưa mẹ! con mà không « vật lộn với họ thi khó lòng mà lấy được tiền

Giải nghĩa Bàn II

D	I	Ê	U	Đ	Ú	N	G
Â	M		N	O	C	H	
M		N	G	A		D	E
D	A	I			H	O	N
A	C		X	O	A	N	G
N	H	O	E	N			H
G		A	N			D	É
					N	C	H
					I		E
						T	

Khi đọc giả đã quen lối xếp chữ ô này, sẽ
rõ những bàn đố khó hơn và sẽ có giải thưởng.

Phó Ruộm bò hổ đỡ

1 — Cá gì ngọt nhất?

2 — Hạng người nào sinh ra thì chưa
đuôi Lợn lên lại có cả đuôi lẩn đầu

3 — Con gái phố nào ở Hanoi sáu tinh
sắn nết, hay gắt,

4 — Con rái phố nào hay làm nhát Hanoi?

5 — Con gái phố nào hay « kêu chồng »

6 — Nhà cà-phê nào mồ lâu nhất ở Hanoi
thành mà đến nay vẫn theo được lối tên
thời?

7 — Ở làng nào có nhiều « trâu nhất »

8 — Làng nào có nhiều người xấu nhất?

9 — Tờ báo nào có « nhiều » người đọc
nhất? (chắc là Phong-hoa)

10 — Đọc báo nào cho rẽ phe-la-xiết?

**MUỐN CÓ ANH CHỤP LỘ
MỸ THUẬT
NÊM LẠI
HƯƠNG - KÝ**

AI BẢO KHÔNG ĐÚNG ???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rã thích hợp cho trẻ con, vì nó
làm cho : Bắp thịt nơ nang

Gân cốt cứng cáp

Tinh thần sảng khái

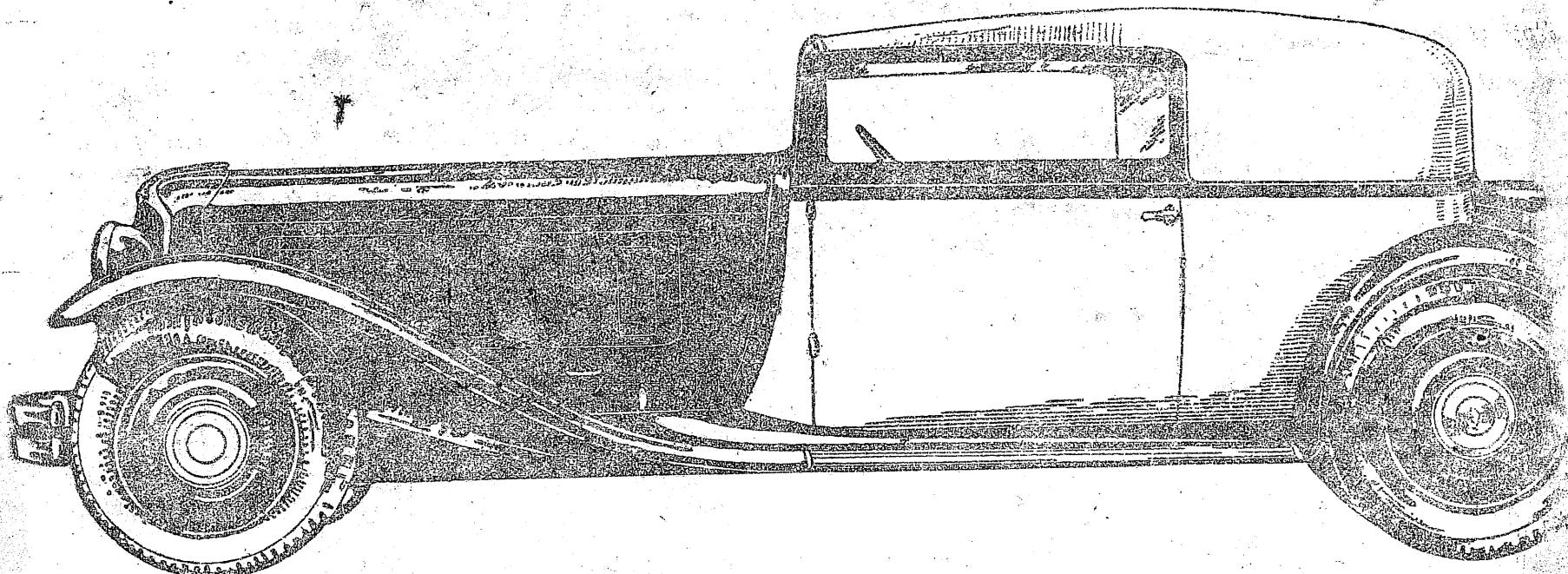
Tiêu hóa dễ dàng

Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm, người sẽ được khỏe
mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.

Ai cho những điều kể trên là không đúng, xin mời lại thi ногi lại.

Hiệu Phúc Long

CHINH THUUC XE CUA PHA
MA CAC NGAI HOAN NGHENH HON CA

Xe Nerva Sport

hiệu RENAULT

8 máy một hàng

STAII

HANOI-HAIPHONG

nực tâu
nầu

BAT-LY ĐỘC-QUYEN